פולע טאבעל־ע פון דער מלוכה־לאטעריע זעה 9־טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

הויפט 10 זייטען

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען.

נייעס פֿאלקספֿלאַט

№ 85 | Łódź, Sroda 9 kwietnia 1930. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, יא ניסן תר״ץ | № 85

Adres Redakcji i Administracji: **Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.** | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פּעטריקאווער 21, טעל. 224-71

B. P.

MARJA z RUBINSZTAJNÓW EIGEROWA

z ZGIERZA

po długich i ciężkich cierpieniach zmarła dnia 8 kwietnia 1930 r.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu przedpogrzebowego na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi dziś, w środę, dnia 9-go kwietnia 1930 r., o godz. 12.30 po poł., o czem zawiadamia krewnych i przyjaciół pozostała w nieutulonym żalu

RODZINA.

כשר לפסח | די בעסטע — יודישע — שאקאלאדעז־פאבריק „ZŁOTY RAJ" | כשר לפסח

מצה בעקאנט איהרע געהרטע קונדשאפט, אז צום בעסאָרשטהענדען פסח איז זי פערזוהטען מיט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע

שאקאלאד און קארמעלען למהדרין מן המהדרין.

בעמערקונג: אלע ווערט אויסגעארבייט בהכשר גמור אונטער דער השגחה פון אנשים כשרים ונאמנים.

מ׳בעט זעהר די געהרטע קונדשאפט, וואס פריהער אייגצוקויפען אויף יום־טוב, כדי אויסצומיידען א גרויסען געדראנג.

אונזערע פערקויפס־שטעלען:

וואסאדניא 50, זאוואדזקא 11, צעגעלניאנא 26

אב׳עונג פסח!

דערמיט מאך איך בעקאנט דער נעהרטער קונדשאפט אז איך בעזיץ די פערטרעטונג פון דער בעוואוסטער

וואַרשאויע ווין־פירמע

א. נ. ליבערמאַן, וואַרשע, פראנצישקאנער 19

אין איך פערקויף אלע ווינען, גענוי צו די זעלבע פרייזען, ווי אין וואַרשע. אויך בעקומט מען ביי מיר פערשידענע אנדערע ווינען, ליקיערען, קאניאקען, שפירט, כרמל־ווין כשר לפסח!

געגויבן פֿאבריקס־פרייזען! :— קומט אין איבערצייגט אייך!

כשר לפסח! מיט אכטונג **מ. פאגעלמאַן**

ציגעל־גאַס 42, טעל. 20־178

א בשורה טובה פאר לאדז און אומגעגענד!

צו דער בעקוועמליכקייט פון ג׳ פובליקום פון לאדז און אומגעגענד מאך איך בעקאנט, אז אין מיין לאנגיהריגען גוט־בעקאנטען

ווין־גאשאפט

איז די הויפט־פערקויפס־שטעל פון דער בעוואוסטער ווין־פירמע

ה. שולדענריין, וואַרשע, פראנצישקאנער 11

צו די זעלבע פרייזען ווי ביי שולדענריין אין וואַרשע. תי אויך פון דער בעוואוסטער ווין־פירמע

א. נ. ליבערמאַן, וואַרשע, פראנצישקאנער 19

אלעס צו די זעלבע פרייזען ווי אין וואַרשע. ביי מיר איז אויך צו בעקומען אלע סארטן ליקיערען, קאניאקען, שפירט און כרמל־ווין כשר לפסח

מיט אכטונג **גוטמאן לאדז,**

פל. וואלנאשמשי 11, טעל. 158־20

בעמערקונג: דער וויין Nr 33, Nr. 65 און Nr. 88 ווערען נעפֿעלשט אין לאדז. מ׳בעט אכטונג צו נעמען אויף׳ן זיגעל און אויף׳ן קאָרקען.

אויטענטישע ברית פון די רבנים הראשים קוק און זאָנענפעלד אין ארץ־ישראל

וועגען דעם בעריהמטען ווייז „כרמל־אריגינאל"

A. I. KOOK
Chief Rabbi of the Holy Land
Jerusalem

אברהם יצחק הכהן קוק
הרב הראשי לארץ ישראל
מקדש ירושלם תובב״א

J. CH. SONNENFELD
Chief Rabbi
of the Jewish Ashkenazic Community
JERUSALEM
C/O

משה חיים זאנענפעלד
הרב הראשי לקהלות אשכנז
עיר הקודש ירושלם
C/O

דאס זענען די אייגענהענדיגע אויטענטישע הכשרים פון די אנגעזעהענסטע רעליגיעזע אויטאריטעטען אין ארץ ישראל הרב קוק און הרב זאנענפעלד אויף׳ן בעריהמטען ווין „כרמל־אריגינאל" פון חיפה־פתח־תקוה.

לאזט אייך נישט פערטומלען פון עפעס צוויי־פערלהאפטע הכשרים!

פאדערט איבעראל דעם אייגיגען ריינעם, עכטען און כשר׳ן ארץ־ישראל־ווין „כרמל־אריגינאל"!

בעמערקונג: מיר פערצפענטליכען די דאזיגע אויטאגראפישע אייגענהענדיגע בריף מיט׳ן צוועק אויסצוקלערען די ג׳ קאנסומענטען, וויאזוי עס דארף באמת אויסזעהען א הכשר אויף ווין, אין געגענזאץ צו די אנדערע רעקלאמירטע ארץ־ישראל־ווינען, וואס בענוצען אין פערשפרייטען א „הכשר אויף דעם „נאמן"...

כשר׳ע און היגיענישע מאשין־מצות

קויפט ביי די פעראיניגטע בעקער־מייסטער

אי. קאשטשישקי 11, טעל. 08־141

וויאויף ביי יעלין, פיעטריקאווער 24, טעל. 173־46.

די בעשטע צייט ן וועלען אפגעשיקט ווערען.

שפארט גלד!

די גוט בעקאנטע און לאנג עקזיסטירענדע פרעצאוניץ פון קראוואטען אין בינדעס, עמפעהלט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע בינדעס.

הערשקאוויטש,
21 פּאלבאראסא

כשר לחג הפסח

אלע סארטען **ווינען** ראזינען און אונגארישע

מעהד, שפירט, ליקיערען

כשר לפסח רעיעל, גוט און ביליג! כשר לפסח

בעקומט מען נור ביי דער אלטער פירמע

יחיאל מאיר בושוסטאווסקי, בושושינער 9

צרות, הונגער און פערצווייפלונג

טרייבען יודישע יונגעלייט איז די ארעמס פון טויט

שרעקליכער זעלבסטמארד אין לאדז. — צוויי זעלבסטמארדען אין וואַרשא

(—) אין דער יוריישער ארבייטער משפחה פון נ. אויף וואסכאדנא 2 האט זיך נעכטען אפגעשפילט א שרעקליכע טראגעדיע. דער 21-יעהריר נער זוהן פון נ. האט זיך אויפגערעגשניטען ווי ארעמען פון די הענד און דעם האלז מיט נעפלר בען א טוטער אויפן ארט. מיר דערוויסען זיך וועגען דעם דאיגען שרעקליכען זעלבסטמארד פאלנעדע אינצעלהייטען:

אויף וואסכאדנא 2 וואוינט דער טריקאמאש־ארבייטער ש. נ. נ. אין ארבייטסלאז דעם גאנצען וינטער און פערשטעהט זיך, או די נויט איז דער ארבייטער־משפחה כיט עטליכע קינדער אין נעווען זעהר גרוים. דער עלטסטער זוהן פון דער פאמיליע דער 21-יעהריגער מ. נ. איז נעווען א טישלער, נאראבייט אין פערדינט. ויט עטליכע חדשים האט ער אבער אויף פערלוירען די ארבייט און זיין פשוט אויסנענאנגען פון הונגער.

DR. MED.
L. Pikielny
אורעלאג
ספעציעל־ארצט פֿאר נירן, בלאז און הארן־קרענקייטן
8 NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4 ביז 7 אויענד.

דער ראזיגע אומשטענדען האבען זעהר שטארק נע־ווירקט אויף דעם יונגען ארבייטער, אוי או ער איז אריינגעפאלען אין א מרת־שחורה. קיינעם אין אבער נישט איינגעפאלען, או ער טראגט זיך מיט זעלבסטמארד־גערא:נקען.

נעכטען פארמיטאג זענען אלע פון דער פא־מיליע נ. הויז אין נאם, אין שבוב זענען פער־בליבען די מוטער און דער 21-יעהרינער נ. די מוטער איז נעווען אין קוך און נ. האט זיך פער־מארך דורך העננען זיך דער אפגעקומענער יונגישער סוחר ישראל עלבאסטער — 40 יאהר אלט. ער האט אויפערגעלאזט א פרוי מיט זעקס קליינע קינ־דער. ער האט זיך נעטומען דאס לעבען, ווייל ער האט נישט נעהאט מיט וואס צו כאכען פסח. ער האט אפגעקלאפט די טירען פון כלי־ערליי פילאנט־ראפישע אינסטיטוציעס, אבן קיין שטיצע פון דער־נירגענד נישט בעקומען.

נליייכציטיג איז אראפגעשפרונגען פון צוויי־טן שטאק אבן זיך דערהרגעט אויפן ארט דער 26־יעהרינער הער ראזענהארפ.

מאשין = לעכער
ווערן אנגענומען אויסצוניייען בייי
ג. נארדמאן צעגעלניאנא 29

כשר לחג הפסח
וישאקלאדן- און צוקערוואַרען-פאבריק "ARKADIA"
13 אגראדאוא 13
מאכט בעקאנט דער ג' קונדשאפט, דאס איהרע
שאקלאדען- און צוקערוואַרען-אויסארבייטונגען
פון בעריהמטער קוואַליטעט און גרויסע אויסוואהל
כשר לפסח : בהכשר של הרב מ'אנאוו : כשר לפסח
בעקומט מען
אגראדאוא 13, פיעטריקאווער 35,
פיעטריקאווער 121 און נארוטאוויטשא 9.

אחרי מחלה ארוכה וכבדה נועה ונאספה אל עמיה אמנו היקרה
נ"ע **אסתר** אשת ר' משה ז"ל
ווינדארטשיק
בשנת הששים ושבע לימי חייה
הלוי' תהיה ביום ד', י"א ניסן תר"צ, בשעה 3 אחה"צ מבית האבל צעגעלניא 84,
השרויים בצער עמוק
משפחתה המתאבלת

אכטונג, לאדז!
די ארץ־ישראל'דיגע
ווייגען און **קאניאקן**

אונזער שון־טארקע.
„כרמל־אריגינאל"
זענען אין לאדז צו בעקומען אין פאלגענדע געשעפטען:
1) ל. שיינבויז, נאוואמיעסקא 27
2) מ. פעליכס, פיעטריקאווער 20
3) ס. גוטער, פאלנאצנא 6
4) מ. פאגעלמאן, צעגעלניאנא 42
5) י. בעלכאטאווסקי, נארוטאוויטשא 31
6) ח. ז. גאלדבערג, פאלנאצנא 14
7) גרינשפאן און קלאטשינסקי, צעגעלניאנא 36
8) ח. פ. רובינשטיין, פאלודניאווא 32
9) מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 41
10) ס. ראזענבלום, נארוטאוויטשא 9
11) י. א. גוטער, נאוואמיעסקא 9
12) וול. סאבטשאק, זגערזשער 51
13) ש. קאַרא, פיעטריקאווער 23
14) קראַיעווסקי, זשעלאנא 33
15) בלומענפעלד, 11 ליסטאפאדא 40
16) ב. יאראטשינסקא, זגערזשער 30
17) א. ליוזראוויטש, 11 ליסטאפאדא 17
18) א. סאבטשיק, 6 שיערפניא 43
19) נעבר. שיקיער, פולנאצנא 1
20) נ. רוסאק, לימזנאווסקי 28
21) מ. אלטער, פאלודניאווא 5
22) ה. ליבערמאן, פולנאצנא 10
23) מ. ליפסקי, צעגעלניאנא 41
24) ח.מ.בריכטאווסקי, בזעזשינער 9

וויכטיג
פאר **פרייזערס!!!**
נאר אין דער ניי־ערעפענטער
פערפומעריע
I. Drukier Zawadzka 5
בעקומט איהר צו אזעלבע שטויענד בילינע פרייזען.
דאס איז אובזער פרייז־קוראנט:

בלומען וואסער 45%	1 קילא	4.00 זל.
קעלניש וואסער 60%	„	5.00 „
Vegetal 45%	„	4.00 „
Vegetal־וואסער	„	0.80 „
זייף צו רעזירען „Pixin"	„	7.20 „
זייף צו רעזירען „Oro"	„	5.10 „
זייף צו רעזירען „Marcel"	„	6 00 „
פודער וואכ'ן רעזירען „Żaka"	„	3.20 „
פודער נאכ'ן רעזירען „Viola"	„	3.20 „
פודער נאכ'ן רעזירען „Marcel"	„	3.20 „
בריליאנטין	„	3.00 „
בריליאנטין	א גלאז	0 80 „
פראנצויזישען לאקיר צו נעגעל	1 דזשק	0.40 „

א גרויסער אויסוואהל פון שמאהל, פלאמיי און גומי־וואַרען.
Perfumerja J. DRUKIER מיט אכטונג
ZAWADZKA 5, tel. 175-92.

כשר לחג הפסח! כשר לחג הפסח!
די בעוואוסטע וויין־האנדלונג
מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 41 טעל. 190-46
דערמיט מאך איך בעקאנט מיין ג' קונדשאפט, או מיין וויין־געשעפט איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע וויינען פון אייגענער פאבריקס־אויסארבייטונג
פרוכט- און ראזינען-וויין כשר לחג הפסח
אויך **שפירט**, ליקערען, קאניאק, מעהד און **כרמל־וויין**
אלעס צו קאנקורענץ־פרייזען קומט און איבערצייגט אייך! רעיעלע בעהאנדלונג!
מיט אכטונג
מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 41, טעל. 46-190

יין כשר לפסח !!!
מוזיקנטער מענשען האבען זיך שוין איבערצייגט, או די וויינען פון דער נייי־ערעפענטער וויין און מעהד־פאבריק
„פראגרעס"
זענען גוט אוז בילינ
צוליב רעקלאמע, או נאנץ לאדז זאל זיך אין דעם איבערצייגען
פערקויפן מיר לחג הפסח
א גוטע באטשינקע וויין נור 50 זל.
מיט אכטונג „פראגרעס" 2 אלטער 2 מארי פירמע

קראנקע פים

פלאטפוס, קלומפפוס האל־פוס און זענק־פוס, ווי אויך זעמטליכע פוס־ערטונגן
ווערן געהיילט אהן אויפשניידונג.
Maurycy Silbersztajn, Łódź Wschodnia 49
עמפאנגס־שעהן: פון 9—12 פארם. און פון 3—6 אפענד.

דאס עופות־שחט־הויז
אויף זאבאדניא 56 (נעבען דער ווילקער שוהל),
וואס נעפינט זיך אונטער דער השגחה פון ראבינאט איז נעפענט
און מען שחט עופות יעדען טאג פון 7 א זייגער פריה. 6161

ב"ה
די יאטקע פון **יודעל פרידמאן**
12 צעגעלניאנא 12
שטעהט פון הייגט אן אונטער דער השגחה פון ראבינאט אין ועד הכשרות בייי דער יודישער קהלה אין לאדז.
ועד הרבנים עם **ועד הכשרות לאדז.**
ג' צ"ו תר"ץ. 6169

אויסערגעוועניליכע סיום-סעסיע

זאל גאר בקרוב צוזאמענגערופּעז ווערעז

ווארשא, 8 (טעלעפֿאניש פֿון אונזער סיום-קאָרעספּאָנדענט) אין סיום האָט מען היינט געשמוּעסט, אז שוין אין די נאָהענטסטע טעג זאָל פּערמאַנענטליכט ווערען א דעקרעט פֿון מלוכה-פּרעזידענט וועגען צוזאַמענרופֿען אויף עגדע אפּריל עוועניטוּעל, אויף אָנהויב מאי אַנ'אויסערגעווענליכע סעסיע פֿון סיים, אויסשליסלעך, כדי צו בפֿהא:דלען פֿון רעטיפֿיצירען פּערשידענע ענינים. גלייכצייטיג וועט דורך פּריהער-אַדורכגעפּיהרטע אויטערהאַנדלוּנגען צווישען דער רעגירונג אוּן די סיים-קלוּבען גמאַכט ווערען א דרוק אויף די סיים-פּארטייען, אז קיין אַנדערע ענינים זאָלען אויף דער דאָזיגער סעסיע נישט בעריהרט ווערען, ווייל אין געגענפּאָל וועט דער מלוכה-פּרעזידענט זיין געצוואונגען צו שליסען די סעסיע מאַכענדיג פּערזענלוואָרטליך דעם סיים פּאַר'ן נישט רעטיפֿיצירען דעם פֿוילישדייטשען טראקטאַט.

גרויסע בעראטונג פון „צענטראלעוו"

ווארשא, 8 (טעלעפֿאניש פֿון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) דער „צענטראַלעוו" האָט אויף די נאָהענטסטע טעג צוזאַמענגערופֿען א גרויסע בעראטונג, אויף וועלכע עס וועלען בעטראַכט ווערען א רייה אקטועלע ענינים אוּן פּלענער פֿון וויי טערי-גער ארבייט.

זיצונג פון פרעזידיום פון מיניסטארען-ראַט

ווארשא, 8 (טעלעפֿאניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פֿאָרגעקומען א זיצונג פון מיניסטאַרען-ראַט. עס זענען בעאַנדעלט געוואָרען חירטשאַפּטליכע ענינים.

אויפנאַהמע לכבוד דער אַרגענטינער בישער דעלעגאַציע

לאָנדאָן, 8 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) איבערמאָרגען, דאָנערשטאָג, ווערט דורך א גרופּע דעפּוטאַטען אוּן לאָרדען אין אייגעם פון די זאָלען פון ענגלישען פּארלאַמענט אַראַנזשירט א פייערליכע אויפנאַהמע לכבוד דער אַרגענטינער דעלעגאַציע.

פרעסע-קאָנפערענץ וועגען דעם בעריכט פון דער אויספארשונגס-קאָמיסיע

לאָנדאָן, 8 (י. ט. א. טעלעגראַפיש). די ליגע פֿאַר דער 7-טער דאָמיניע האָט אויף דאָנערשטאָג צוזויפגערופֿען א פרעסע-קאָנפערענץ וועגען בעריכט פון דער אויספארשונגס-קאָמיסיע. אונטער דער איינלאַדונג איז אונטערגעשריבען דאָקטער האָמילטאָן, דעפּ. קאַנוואָרטי, סער פינקער אוּן דעפּ. וועדזשוואוד.

אמעריקא וועט בויען הייזער אין פוילען.

בערלין, 8 (ספּ. טעל.) לויט מיטיילונגען פון א דייטשער פאך-ציטונג, וועט אין וואָרשא נאהענט סטאַר צייט נעגרינדעט ווערען א אמעריקאנישע פּינאנץ-בויגעזעלשאפֿט, וועלכע זעט האָבען פאר אמעריקאנער דאס פינאנסירען פון בויען אויף-הייזער. די גענעזלשאפֿט זעט, אין אנהויב, צו דעם צוזעק, בעשטימטען 5 מיליאן דאלאר, אויב ס'וועט זיין א גרעסער נעפּרוּף זעט די סומע דערגעהען פּון 40 מיליאן דאלאר.

די גענעזלשאפט זעט ארבייטען אין א נאָר העכסטאקט מיט ניו-יארק, אבי אז יערער בויפלאן, וועלכער זעט פינאנסירט ווערען דורך דער גענעזלשאפֿט, וועט מוזען בעקומען די הסכמה פון די אמעריקאנער קאָנסולאטען.

גרויסע ארעסטען אין וואַרשא

אין צוזאַמענהאנג מיט דער דערנעהנטערוגג פון 1-טען מאי.

ווארשא, 8. (טעלעפֿאניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט די פּאָליטישע פּאָליציי אדורכגעפֿיהרט א גאנצע רייה ארעסטען אין צוזאַמענהאנג מיט'ן ערשטען מאי. בסך הכל זענען ארעסטירט געוואָרען 45 פערזאָנען, דערוּנטער פיל פֿרויען. דערוּנטער — א העלפט יודען.

לויט, ווי די פּאָליטישע פּאָליציי גיט איבער, זאָל איהר האָבען געלונגען צו ארעסטירען די עק-זעקיטיוו פון צענטראַל-קאָמיטעט אוּן דעם גאנצען וואַרשאַווער קאָמיטעט פון דער קאָמוּניסטישער פּארטיי. לויט פּאָליציייאישע קוועלען דערוויסט מען זיך, אז עס זענען ענטדעקט אוּן צוגענומען גע-וואָרען עטליכע צענדליג קאָסטענס קאָמוּניסטישע ליטעראַטור אוּן געהיימע צירקולארען. 5 פון די קאָסטענס זענען געווען בעשטימט פּאַר לאָדז.

ראדיא-טעלעגראמעם פון הרב קוק וועגען „תּוצרת הארץ".

פון ירושלים זענען נעכטען דערהאלטען גרוואָרען צוויי ראדיא-טעלעגראמעס פון הרב הראשי קוק:

אגודת הרבנים אין פוילען, וואַרשא, גראניטשנע 9 וו. 3.

אין צוזאַמענהאנג מיט דעם ארויסגעשיקטען טראנספּאָרט וויין כשר לפסח (פּאַר דער גענ. „כרמל" אין וואַרשא) פון דער פראדוקציע פון די וויין-קעלערען (פון בארען ראָטשיילד) אין ראשון לציון אוּן קויפען דעם דאָזיגען כשר'ן וויין, וויל דיזער פדיון איז איצט זעהר גוטיג פּאַר דער אויפהאלטונג פון אונזער ישוב אין ארץ-ישראל

מיט דער ברכה פון יום - טוב

הרב הראשי קוק.

הרב גוטשעכטער, וואַרשא, באַניפראַטערסקא 4.

צוליב דעם ארויסגעשיקטען וויין-טראנספּאָרט כשר לפסח (פּאַר דער גענ. „כרמל" אין וואַרשא) פון דער פראדוקציע פון די וויין-קעלערען (פון בארען ראָטשיילד) אין ראשון לציון אוּן זכרון יעקב, בעט איך אייער כבוד צו ווירקען אויף אונזערע ברידער אין פוילען, זיי זאָלען זוכען צו קויפען דעם דאָזיגען כשר'ן וויין, וויל דיזער פדיון איז איצט זעהר גוטיג פּאַר דער אויפהאלטונג פון אונזער ישוב אין ארץ-ישראל.

מיט דער ברכה פון יום-טוב

הרב הראשי קוק.

אין אינדישען קעסעל

די לאגע ווערט אלץ מעהר פּערפּייערט

לאנדאן, 8 (ספּ. טעל.) לויט ידיעות פֿון באמביי, האָט די אינדישע רעגירונג בעשלאָסען אויפצוהעבען מיט דער מילדער מאקטיק, אוּן אז מ'וועט זיך ריכטען, או נאנדי וועט נאָר היינט אַרעסטירט ווערען.

די פּערשארפונג פון דער פּאָליטיק איז גער שעהען צוליב דעם, וואס 150 מיטגלידער פון אינ-דישען נאציאנאלען קאנגרעס האבען אנגעהויבען אינאגיטאציע צו אנאקטיווער זיידערשטאנד בנוגע דער ענגלישער מאכט.

נאנדי האָט ערקלערט, או ער פיהלט זיך בפּרט צו שאפען א נאציאנאלע אינדישע רעגירונג, אוּן וואָהין נישט אין דער הינדוס קיין שום שרנסטע שטערונגען.

געפּאַקט פרויען-העגדלער אין ווילנא

ווילנא, 8 (ספּ. טעל.) אין ווילנא איז ענט-דעקט געוואָרען א באנדע העגדלער מיט לעבענ-סחורה. אין דער שפּיץ פון דער באנדע איז געשטא-נען א געוויסער יעקב גרינבערג.

די באנדע איז געשטאנען אין קאנטאקט מיט א רייה פרויען, וועלכע האבען געהאלפֿען די פרוי-העגדלער צו ווערבירען יונגע מיידלער.

40 קויהלען-גרעבער פערשיט מיט זאמד

פּאריז, 8 (א.ט.א.) לויט מיטיילונגען פון מאדריד זענען אין דעם קויהלען-גרוּבען ריאנא פערשיט געוואָרען מיט זאמד 40 ארבייטער. בייד איצט האט מען ארויסגענומען 2 טויטע.

לעצטע נייעס פון ארץ-ישראל

יונגע אראבער דראהען מיט אנ'אויפשטאנד אין א"י

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

אין דער אראבישער פרעסע און אפֿנערוקט אבער קלערונג פון דער אראבישער נאציאנאליסטי-שער יוגענד. די קלערונג איז רעאגירט אין אנערוהען צוליב איהר האלטונג, און איהר דער א זעהר שארפער פארם, און סיזערט אין איהר, גירונג וועט נישט ענדערען די ביז'אציטיג פּאר-היטיק, איז אראבישטאנד אונפערמיידליך".

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

דער ארגאן פון'ם הויפט-מופתי טיילט מיט, או די אראבישע יוגענד-ארגאניזאציעס האבען גע-שאפען א פערטיידיגונגס-ארמיי, וואס איהר ציל איז, קורם פל, צו שיקען שליחים אויף די דערפער, וואס זאלען זעקען הארט די נאציאנאלע גיפיהלען.

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

דער יודען-פריינדליכער אראבער מחמד עלי טאוועל, וועלכער האט מיט א צייט צוריק פערעפֿענט ליכט א בראשור, אין וועלכער ער כאכט פּאראנט-וואָרטליך די אראבישע עקזעקוטיוון פאר די אנ-רוהען אין לאנד — איז אויס צוגעצויגען געוואָרען צו גערוכטליכער פּאראנטוואָרטליכקייט. די בראשור האט אינגאנצען קאנפיסקירט געוואָרען. עלי-טאוועל איז אבר אויך נעווען אנגעקלאגט פאר דער שאד-קאמיסיע.

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

יט"א דערוויסט זיך, או אין עוו איז נישט אינ-גאנצען קיין קרינג-צוטאנד.

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

די אראבישע עקזעקוטיוון האט א בערגאנגע-נעם דעם הויפט-קאמיסאר א מעמאריאל, אין וועלכען סיזערט נעפאדערט צו בעפרייען אלע אראב-בער, וועלכע זענען פערמשפט געוואָרען צום טויט, אדער צו לאנגיעהריגער תפיסה אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע אונרוהען.

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

דאס העכסטע נעריכט האט היינט בעטראכט דעם פראצעס פון דירעקטאר פון עמיגראציע-דע-פארטאמענט חיימאן, וועלכער זיצט בעשולדיגט אין אונגעזעצליכען ארויסשיקען פון לאנד א נעווייסע פרוי בערנשטיין. די פרוי בערנשטיין האט נעוואוינט אין ארץ-ישראל. פראיואדרען איז זי אויף א נעווייסע צייט ארויסגעפאהרען קיין פוילען צו איהרע קרו-בים. נאך עטליכע טעג, וו'ז איז צוריקגעקומען אין לאנד איז זי פלוצלונג ארעסטירט געוואָרש און פערמשפט געוואָרען ארויסשיקט צו זיצרש.

דער פראצעס איז אפגעלעגט געוואָרען.

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

די אראבער האבען זיידער בעניייט בייס פוהל זייערע רוישיגע רעליגיעזע צערעמאניעס, דאך האבען זיי דאס גמאכט מיט וועניגער רעש זיי שטענדיג.

אזוי ווי ס'פוילישט זיך — אזוי דייטשעלט זיך...

בערלין, 8 (א.ט.א.) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דייטשען מיניסטאַרראַט האט דער מי-ניסטער שילע פארגעשטעלט זיין אנגראַרעפֿרעם. וועלכער איז אינפֿארמירט פון דער פארשלאנגע פון די דייטשע נאציאנאליסטן. דער מיניסטער פערלאנגט קודם-כל אינאלגעמיינע העכערונג פון צאל אויף אלע אראַר-פראדוקטען אוּן אויף עס-ליכע שפּיץ-פראדוקטען. דער אימפארט פון פליש זאל פערבאטען ווערען. דער פראגראם פון מיניס-טער שילע האט נעגעבן זיך א מהרהויט פון רייכס-טאג. כ'פארלאנגט זיך דערביי ריכטען, או דער רייכס-טאג וועט פונאנדערגעלאזט ווערען.

דער פסח

איז שוין פאר דער טיר!

וואס האָט איהר געטון,
כדי צו רעקלאַמירען
אייערע פסח-אַרטיקלען?

גוט פערקויפען

וועט איהר אייער סחורה, אויב
איהר וועט זיך רעקלאַמירען אין

„נייעם פאָלקסבלאַט"

בעשטעלט תיכף

אייער אנאנס

אין „נייעם פאָלקסבלאַט"

אַנאָנסען וועלען אָנגענומען
אין אַדמיניסטר. פּיעטרי-
קאָווער 21, טעל. 224-71.

אכטונג בעקער-מייסטער

איז לאדז.

די פערוואַלטונג פון בעקער-צעך טיילט מיט, אז לויט דעם אָפּמאך מיט די בעקער-אַרבייטער, איז בעשלאָסען געוואָרען, א קנעהטער אוּן שויבער בייַ מצות בעקומען

צו 3 זל. מיט 25 גר. א שעה,

וועגען וואָס מיר בעטען אונזערע מיטגלידער זיך צוצופֿאָסען צו דעם אויבענדערטאָהנטען אָפּכאך.

מיט אכטונג

דער בעקער-צעך אין לאדז.

ב"ה

בעקאנטמאכונג.

דער יאָשקע-אינהאָבער ה'

יצחק גאלדמאן

50 דזשעלנאַ 50

שטעהט אונטער אויפזיכט פון וועד הרבנים אוּן וועד הכשרות בייַ זער יודישער קהלה אין לאדז.

יום ד' ניסן תר"ץ.

6171

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז 9 אפריל 1930

די דעקלאראציע

פון מאקדאנאלד'ז

די ערקלערונג פון פרעמיער מאקדאנאלד איז אנגלישן פארלאמענט גיט די יודען א מאטיס פאקטן לגבי די דיסקוסיעס און ספקות, וועלכע זענען אויפגעשטאנען אין דער ענגלישער אפענטליכקייט מינדונג און דער פרעסע נאך די בלומינג אויגוסט - נעשאהנישן און פאלעסטינא איז באגאנגען יאהר, א האנ דער געוואלדיגער אנטי־מאציע פון די ארואבישע נאציאנאליסטן און זייערע אנגלישע פרייַנד, פרעמיער מאקדאנאלד דער פיה־רער פון דער רעגירונג און פון דער רעגירונג־פארטי, וועלכע איז די פראגרעסיוסטע אין ענגלאנד, האט ערקלערט פאר דער נאכט־וועלט, או די ברי־טיש רעגירונג וועט זייטער פיהרן די ארמינים־טראציע אין ארץ־ישראל אין הסכם מיט־ן כאנדאט, ווייל דאס איז נטערנאציאנאלע התחייבות, און ס'קאן נישט זיין קיין רייד, או ענגלאנד זאל פון דער פערפליכטונג אפטרעטן. מאקדאנאלד האט וויטער ערקלערט, אז דא איינגנטליך לינט דער שוץ־פונקט פון זיין דעקלאראציע, או אין הסכם מיט די תקנות פון מאנדאט איז די ענגלישע רעגירונג פערה־רער פון דער רעגירונג און פון דער רעגירונג־פארטי, וועלכע איז די פראגרעסיוסטע אין ענגלאנד, האט ערקלערט פאר דער נאכט־וועלט, או די ברי־טיש רעגירונג וועט זייטער פיהרן די ארמינים־טראציע אין ארץ־ישראל אין הסכם מיט־ן כאנדאט, ווייל דאס איז נטערנאציאנאלע התחייבות, און ס'קאן נישט זיין קיין רייד, או ענגלאנד זאל פון דער פערפליכטונג אפטרעטן. מאקדאנאלד האט וויטער ערקלערט, אז דא איינגנטליך לינט דער שוץ־פונקט פון זיין דעקלאראציע, או אין הסכם מיט די תקנות פון מאנדאט איז די ענגלישע רעגירונג פערה־רער פון דער רעגירונג און פון דער רעגירונג־פארטי, וועלכע איז די פראגרעסיוסטע אין ענגלאנד, האט ערקלערט פאר דער נאכט־וועלט, או די ברי־טיש רעגירונג וועט זייטער פיהרן די ארמינים־טראציע אין ארץ־ישראל אין הסכם מיט־ן כאנדאט, ווייל דאס איז נטערנאציאנאלע התחייבות, און ס'קאן נישט זיין קיין רייד, או ענגלאנד זאל פון דער פערפליכטונג אפטרעטן. מאקדאנאלד האט וויטער ערקלערט, אז דא איינגנטליך לינט דער שוץ־פונקט פון זיין דעקלאראציע, או אין הסכם מיט די תקנות פון מאנדאט איז די ענגלישע רעגירונג פערה־רער פון דער רעגירונג און פון דער רעגירונג־פארטי, וועלכע איז די פראגרעסיוסטע אין ענגלאנד, האט ערקלערט פאר דער נאכט־וועלט, או די ברי־טיש רעגירונג וועט זייטער פיהרן די ארמינים־טראציע אין ארץ־ישראל אין הסכם מיט־ן כאנדאט, ווייל דאס איז נטערנאציאנאלע התחייבות, און ס'קאן נישט זיין קיין רייד, או ענגלאנד זאל פון דער

די געפאהרען פאר יודישע מיידלעך אין פרויען

די פראגע פון יודישע התונה־רינים אויף דער זיצונג פון דער פעלקער־בונד־קאמיסיע פאר פרויען־שוץ

גענעף (יט"א) דא האט זיך נעשפענט די סעסיע פון „קאמיטעט פאר פרויען און קינדער־האנדעל", אין וועלכער בעשטייגינג זיך דאוך דער פאר־שטארער פון דער יודישער נעזעלשאפט פאר פרויען מיידלעך אין „פרויען" ה' ס. כהן פון לאנדאן. אין משך פון ערשטען טאג פון די בעראטונגען איז א גרויסער טייל פון די ייכוחים נעווען נעזידמעט די בעזונדערע נעפאהרען, וועלכע זענען פערבונדען מיט די יודישע התונה־רינים פאר די יודישע מיידלעך, וועלכע פאלען צוליב דעם זעהר ליכט אריין אין די הענד פון פרויען־הענדלער.

דער בעלגישער פערטרעטער קאנטאן דע וויארט האט גאנץ בעזונדערס זיך אפגעשטעלט אויף דער נעפאהר, אין וועלכער עס נעפינען זיך נראד די יודישע מיידלעך פון פוילן. ה' כהן האט נעזאגט דער קאמיסיע נעווייע א נפארטאציעס וועגען דער פראגע פון די יודישע התונה־רינים. ער בעטאנט, או די צאהל פון די מיספרוימען איז באמת נישט אזוי גרויס, ווי מען נעמט או אוך או די יודען זענען נעווען די ערשטע אליין אויפמערקזאם צו ראטי־כען אויף די נעפאהרען אוך צו זוכען וועגען, ווי אזוי צו פערבעסערן די לאגע. די קרבנות פון די פרויער־האנדלער זענען על פי רוב ארימע יודישע מיידלעך פון די קליינע שטעטלער, וועלכע זיצען זיך ארויס־ריסען פון דער ארימקייט, אין וועלכער זיי לעבען אוך וועלכע אויף א א אופן פערפירט. ה' כהן האלט, או דער בעסטער אויסוועג איז, או די לענדער זאלען אריינפ ה־רן ב ווי א רעליגיעזע אוך צווילע חתונה צו גלייכער צייט. ער מאכט אויפמערקזאם די קאמיס יע, או דאס איז אויך נעווען די פארנרונג פון פער־שידענע בעראטונגען אפילו פון די ארטאדאקסישע רבנים, וועלכע זוכען א תרופה צו דער לאגע.

דער פוילישער רעגירונגס־דעלעגאט ד"ר כארד־קא האט זיך אין זיין רערע אויך באריכות אפגע־שטעלט אויף דער פראגע וועגען די יודישע חתונות.

אין סעזאן פון בלוט־בל־בולים

כוליגאנישער מעראר נעגען יודען איז לימע

קאוונע (יט"א) דא איז אנגעקומען א רע־לענאציע פון דער יודישער בעפעלקערונג איז צאנ־שוישאק (א שטעטעל ביי קאוונע), וועלכע דער־צעהלט וועגען שוידערליכע מעשים פון אן נרופע כו־ליגאנעס, וואס טעראריזירט די יודישע בעפעלקע־רונג. שוין א לענגערע צייט זיי די כוליגאנעס שלאגען די ארטיגע יודען. וועגן יודען נעהען אין שהל, וועדען זיי מערדערליך צושלאגען און די טליתים, סידורים ווערען בעשמוציגט. די יודען האב בעו זי נעזעלנדעס מיט אנ־אקלאגע אן נעריכט, האט דער ריכטער די כוליגאנעס בעשט אפט מיט אין טאג ארעסט. נאך דער ראיונער שטראפ נישט אזוי גרויס, ווי מען נעמט או אוך או די יודען זענען נעווען די ערשטע אליין אויפמערקזאם צו ראטי־כען אויף די נעפאהרען אוך צו זוכען וועגען, ווי אזוי צו פערבעסערן די לאגע. די קרבנות פון די פרויער־האנדלער זענען על פי רוב ארימע יודישע מיידלעך פון די קליינע שטעטלער, וועלכע זיצען זיך ארויס־ריסען פון דער ארימקייט, אין וועלכער זיי לעבען אוך וועדען אויף א א אופן פערפירט. ה' כהן האלט, או דער בעסטער אויסוועג איז, או די לענדער זאלען אריינפ ה־רן ב ווי א רעליגיעזע אוך צווילע חתונה צו גלייכער צייט. ער מאכט אויפמערקזאם די קאמיס יע, או דאס איז אויך נעווען די פארנרונג פון פער־שידענע בעראטונגען אפילו פון די ארטאדאקסישע רבנים, וועלכע זוכען א תרופה צו דער לאגע.

דער פוילישער רעגירונגס־דעלעגאט ד"ר כארד־קא האט זיך אין זיין רערע אויך באריכות אפגע־שטעלט אויף דער פראגע וועגען די יודישע חתונות.

צוואנגס־מיטלען פערשטארקען די רעליגיעזע געפיהלען

יעוועכציע־טויר נעהען אריבער צו אלגעמיינער סאויעטישער ארביט

מאסקוע (יט"א) דער הויפט, וואס די אפ־לעזונג פון דער יעוסעקציע האט אנגעטון אן דער יודישער קאמוניסטישער בעוועגונג ווערט עפענטליך אונטערגעשטראכן דורך ס. ריאזא־נ־ שטיין, דער פארזיצער פון דעם נייגעשאפענעם יודישן ארגא, בים „עיק", וואס האט אויפגענומען אוף זיך די ארבייט צוזיצען דער יודישער נאציא־נאלער מינדערהייט אין סקאזעטשפערבאנד. פון דיאבאנטשטיינס ערקלערונג איז צו זעהען, או די פיהרער פון דער ליקווידירטער יעוסעקציע און דער פראגיניץ האבען זיך אינגאנצען אוועק פון דער יודי־שער קאמוניסטישער אינטערעסען, אוז דערפאר ראפען א צאהל פון זיי א־ביזגרעלאוט ווערען בי־ די ארטיגע סאוועטן.

דיאבאנטשטיין נעט צו, או א תיפוש צאהל פון־די נעוועזענע טויר פון דער „יעוסעקציע" אוף־ די ערטער האבען אויפגעבאפט די כאם בי פער־נישט אזוי גרויס, ווי מען נעמט או אוך או די יודען זענען נעווען די ערשטע אליין אויפמערקזאם צו ראטי־כען אויף די נעפאהרען אוך צו זוכען וועגען, ווי אזוי צו פערבעסערן די לאגע. די קרבנות פון די פרויער־האנדלער זענען על פי רוב ארימע יודישע מיידלעך פון די קליינע שטעטלער, וועלכע זיצען זיך ארויס־ריסען פון דער ארימקייט, אין וועלכער זיי לעבען אוך וועדען אויף א א אופן פערפירט. ה' כהן האלט, או דער בעסטער אויסוועג איז, או די לענדער זאלען אריינפ ה־רן ב ווי א רעליגיעזע אוך צווילע חתונה צו גלייכער צייט. ער מאכט אויפמערקזאם די קאמיס יע, או דאס איז אויך נעווען די פארנרונג פון פער־שידענע בעראטונגען אפילו פון די ארטאדאקסישע רבנים, וועלכע זוכען א תרופה צו דער לאגע.

דער פוילישער רעגירונגס־דעלעגאט ד"ר כארד־קא האט זיך אין זיין רערע אויך באריכות אפגע־שטעלט אויף דער פראגע וועגען די יודישע חתונות.

מאסקוע (יט"א) דער הויפט, וואס די אפ־לעזונג פון דער יעוסעקציע האט אנגעטון אן דער יודישער קאמוניסטישער בעוועגונג ווערט עפענטליך אונטערגעשטראכן דורך ס. ריאזא־נ־ שטיין, דער פארזיצער פון דעם נייגעשאפענעם יודישן ארגא, בים „עיק", וואס האט אויפגענומען אוף זיך די ארבייט צוזיצען דער יודישער נאציא־נאלער מינדערהייט אין סקאזעטשפערבאנד. פון דיאבאנטשטיינס ערקלערונג איז צו זעהען, או די פיהרער פון דער ליקווידירטער יעוסעקציע האן דער פראגיניץ האבען זיך אינגאנצען אוועק פון דער יודי־שער קאמוניסטישער אינטערעסען, אוז דערפאר ראפען א צאהל פון זיי א־ביזגרעלאוט ווערען בי־ די ארטיגע סאוועטן.

דיאבאנטשטיין נעט צו, או א תיפוש צאהל פון־די נעוועזענע טויר פון דער „יעוסעקציע" אוף־ די ערטער האבען אויפגעבאפט די כאם בי פער־

רעגנט רערפאר נעגען דער רוסישער צענטרעגאלנע פון די יודישע ארגאניזירטע קאמוניסטישע קרעפ־טען, וואס יזעלען אצט פערשלונגען ווערען דורך דעם אלגעמיינעם סאוועטישן אפאראט. ער זיוזט זיך, או כאטש די ארטיגע בעפעלקערונג פון דער נעוועזענער „יעוסעקציע" וועלען נישט אלע קענען בלייבען בי יודישער ארבייט, פונדעסטוועגען קען זייער אוועקגעהען פרענגען גרויס שאדען די יודישע קאמוניסטישע אינטערעסען, אוז דערפאר ראפען א צאהל פון זיי א־ביזגרעלאוט ווערען בי די ארטיגע סאוועטן.

דיאבאנטשטיין נעט צו, או א תיפוש צאהל פון־די נעוועזענע טויר פון דער „יעוסעקציע" אוף־ די ערטער האבען אויפגעבאפט די כאם בי פער־

מאכט שוהלען אוז בתים אנגעריפען אוף דער יודי־שער רעליגיע. די ראזנע „לינקע" האלטונגען דאס בען נעפערהרט דערצו, או די ארטיגע יודישע בעפעל־קערונג האט נעמאכט א נערוהיגער, או מען פער־פלאנט רעליגיע, אוז נעגעבען די שוהאם פון אוים־לאנד א לעזונג. דאס איז פראפעסאר נוזע, או מען יזעלען בשעת דעם אויסארבייטען פון נייע נעזעצען בעשטימטע בעם קריזיס פון פערד־נען, וועלכער האט דאס רעכט מחתן צו זיין, זי אויך פערוויכערען א זאציאליזאציע אוז אנליגאטארישע רח־נישטראציע פון אלע חתונות.

אן נייי לאנד פאר יודישער איינוואנדערונג

גוואטעמאלא — דאס לאנד פון באנאנעם אוז כאוע

די ניו־יארקער יודישע עמיגראציע־נעזעלשאפט „האאס" האט איצט דערהאלטען דעם בעריכט פון פיזארר וואלפע, דירעקטאר פון יודישען צענטער אין קובא וועגען די אוטערזוכונג, וואס ער האט פער־זוכט נעמאכט אין דער רעפובליק נואטעמאלא אי־ דער די מעגליכקייטען פאר יודישער אימיג־ראציע אהין.

אין זיין בעריכט זאגט ה' וואלפע צוישען אנ־ דערען:

די הויפטשטאט פון גוואטעמאלא האט ארום הונדערט אשכנזישע יודען פון רוסלאנד, פוילען א. ה. גל. אבער רוי זענען נעקומען אהין נישט די רעקט פון זיערע אלטע הייס־לענדער, נאר פון קובא מעקסיקא און אנדערע שכנותדינע לענ־דער. דערפאר דערזעהן 95 פראצענט פון זיי שפאר־יש. עס זענען אויך פערהא הייטשע יודען פ־ פוילען, וועלכע פאלילעס האבען אינעוואנדערט אהין אין יאהר 1848. זיי האבען אנאזהאליטישע שוין־פלאסטער" אוז א בית־עולם. עס זענען אויך פערהא ספרדישע יודען, וועלכע האבען א פערא־ן אוטערע נאבען מנהרוה.

די אשכנזישע יודען, דאס הייסט די יענינע, וועלכע קומען פון מזרח אירופא, גיבען זיך אפ מיט קליין־האנדעל, פעדלערי, שניידערי, שוסטערי, און עהנליכע ארבייטען. זיי האבען נעהאט צוזיי פערציינע, אבער דעם פערטרעטער פון יודישע עמיגראציע־קאמיטעט איז נעלונגען זיי צו פערא־ני גען או א־ין ארנאניזאציע אונטערן „עזרה". זיי נוטיגען זיך אין א־ין הסכם מיט זיי נישט. אוז דערפאר נעהען פיל פון זיי אין קאוץ. עס זענען פער־ דעם לאנד זענען בא־אבען אין קאוץ. עס זענען פער־ תאן אנדערע שטעט, ווי סאנטא לוזיא, סאן מאר־ קאו און סאן פערנא, אבער דאס נעפינען זיך נישט קיין יודען.

די אימיגראנטן פון דער הויפט־שטאט זענען מערהרסטנס אימיגרירט נעגען, דייטש, ארטיג נע־ בארנט און אמעריקאנער. זיי זענען אלע פיינע לויט מענשן. די אימיגראנטן זענען מערהרסטנס אומצופרידען מיט 90 פראצענט פון זיי נעהען אוף בארוועם. זיי בעמערקטן די זיסע מענטען אלם זייערע בעלי־בתים. די נעשעפטן לגבי האנדל אין די הענד פון די זיסע.

די אימיגראנטן נעהאלפן פאר זיסע מענשן זענען מילדע. אלע, וואס אנאימיגראנט דאדף הא־ בען אין א וויזיטער פאס אין 30 דאלאר מוזטן. טערקען, סיריער, כינעזער אוז יאפאנער קענען נישט אריינקומען. ניין אינדוסטריעס זענען פרי פון שטיינער פאר צעהן יאהר, אוז אלע מאשינערייען, וואס זענען נוטיג פאר מאנכע אינדוסטריעס קענען אריינגעפראכט ווערען אהן אפצאהל. צו זעהן א

דעפוטאטן אוז זשורנאליסטן

ווער פאן בעסער שרייבען?

אין וואשינגטאן אין פארנעקומען אנאר־נינע־לער קאנקורס צווישען דעפוטאטן פון קאנ־גרעס אוז זשורנאליסטן. דער קאנקורס איז בעשטאנען דערין, ווער איז בעסער בעקאנט מיט דער ארבייטען — דעפוטאטן צי זשורנאליסטן די רעזולטאטן פון קאנקורס זענען פערעפנטליכט נעוואָרן דורכן ראדיא. די זשורנאליסטן האבען אפגעהאלטן א גרויסן נצחון. עס האט זיך ארויס־נעוויזן, או זעהר פיל דעפוטאטן זענען צוקרייט מיט דער נראבאטיק.

דער ארנאז פון גרויס־מופתי דראהט

ירושלים, (יט"א) דער ארנאן פון ירוש־לים־דער הויפט־מופתי „מראאם על שארק" שרייבט, דאס אויב די פערמשפטן צו טויט־שטראף אראב בער זאלען ווירקליך נעהאלטן ווערען, וועט דאס אויף דער נאנצער מוסולמאנישער וועלט נעווייזט ווערען, אז דער ענגלישער אומשולדיג.

קאוונע (יט"א) אנ"ס סעא פון בלוט־ בלוטים איז אויך ליטע נישט נעבליי־ בען שטעלונג. פון מערהערע שטעטלעך קומען אן ידיעות וועגען פערפאלגונג קריסטליכע קינדער, דערבי־ נערט אויך פונאנדערנעפאלקערט אין ריטואל־כאראר־ האצע. אין אלע פאלען יהאבען די קינדער ליך אפגעוואכסן. די פינסטערע העצע הערט אבער נישט אויף אוז אין א ריית שטעטלער לעבט די יודישע בעפעלקערונג אין שרעק.

פאליטיקער, ריכטערס אוו באנדיטן

איין פערברעכערישע באנדע אין אמעריקא

אין אמעריקע ווערט אפט אויפגעריסעלט דער צענטראלער זאל, אויף וועלכן ס׳שטיצט זיך דער גאנצער מלוכה־אופן — דאס גערימס.

אין א בוך („בוליב קארייערץ") פון א יודישן שריפטשטעלער, ווערט דער־צעהלט, ווי אזוי די ריכ־טערס אין ארומאקאטן זענען יד־אחת מיט די באנ־דעס פון דער אונטערוועלט.

דאס איז בעלעטריסטיק, ווען מיטאט געקענט א גלויבן אזן נישט גלויבן.

באלד נאכדעם אז אויסגעבראכן א געוואל־דיגע סענסאציע: א ניו־יארקער ריכטער ווי־טאליע אז אנגעקומענע געוואלדן אין שייכות מיט א באנ־דיטישן אנפאל, ווען אין סימולירט געוואדן ביי אים אין שטוב אויף א באל, דאכאלם זענען ארויס־געשוואמען אויף אויבן די בעדא־לטענע פערזן, ווען ביידן זענען צוזויף דעם גערימט־זענען מיט די פער־ברעכערישע באנדעס. נאך א נאנצער אויספארשונג אז ריכטער ווי־טאליע אפגעוואגט געוואדן פון זיין אמט.

אז עס איז אנאיינציגער פאל, ווען קיין טרעפען (הגם כשרעפט נישט) אויך אין אנדערע לענדער.

אבער אט דערווייסט מען זיך א נאנץ טשעי־קאווע זאך:

שוין דריי חדשים זיו א ניו־יארקער גענעראל־שטאבי בעראטאכט די פערהעלטנישן אין די ניו־יארקער ניערינג שכאישע גערימס אויף וועלכע אזוי א אפגענעפען א בעריכט דעם הויפט־ריכטער פון שטאט. דער בעריכט איז זעהר א טרויעריקער, 47 זעלות האט די שוערי אויסגעהערט אזן איז רעזול־טאט איז פעסטגעשטעלט געוואדן, או איז די פאר־לאנ־גערימטען או אנגענאגעז מאבאר או א נרעגעץ.

דערהויפט ליידן די גערימטע פון דער קויצי־כיסטעם. וי נאר עמיץ הארף ארעסטירט זיצרע שטעהט שוין גרייט אפיאנענט פון א קויצי־פירמע, וואס לענט אין פארן ארעסטאנט די נויטיגע סומע, אויפלכע פירמעם זענען פערהאן אין די הענרערטער, וויערע אנענטען שטענדיג אין א שטענדיגן קאנטאקט מיט די ארוואקאטן אזן אפיל ריכטערס.

הוות די זעלבינע אגענטען זענען אך נאהענטע מחותנים מיט די פערברעכערס, פאר וועמען זיי נאר־האנדלען, זענען זיי עם טאקע די פעריס, ווען פער־ביגרען די ריכטערס מיט דער אונטערוועלט.

דאס איז נאך נישט אלץ, די שווערי האט קאנסטאטירט, או די עקזעמפלארן פעריס ליגען אין ד יהענר פון די כלערלי מאכערס פון די פאליטישע קלובען אזן ארגאניזאציעס.

הייסט עס, או די פאליטישע ארגאניזאציעס, די אונטערוועלט־באנדע אזן די גערימט־בעאמטע זענען אין כנופיא, ווען פערנעמען זיך מיט גנבות, גזלות אזן רציחות אזן די שפורען ווערען קונצינ אפגעווישט.

די שווערי האט אין איהר בעריכט דערקלערט, או זי האט נעטיג פאקטען, צו קומען מיט פארמולי־טע אנקלאגעס נעגען בעשטימטע פערזאנען. אבער די פאקטען זענען בעשטעטיגט.

דאס איז יראם ערנסטע, ווייל אויב קיינער ווערט נישט אנגעקלאגט, זעצט דאך אלץ נשהו ווייטער זיי נעזעצן...

סענסאציאנעלע וידוי פון אבאנדיט

אויסגעמארדעט 2 פאמיליעס

אין דער ביאליסטאקער הפיכה איז נעוועזן קרוב א יאהר צייט דער באריט הערניק האשקאוו־סקי, וועלכער איז פערמשפט נעוארדן אויף 10 יאהר תפיסה צוזאמען מיט נאך 2 נאנדטן פארן אומפיהרן רציחות אזן רויב־אנפאלן איז וויסאקער סאוויעטישן קרייז.

טיט עסליכע וואכן צוריק איז ראטשקוסקי קראנק נעוואדן אין תפיסה וועז סיי־אזוי שוין נע־האלטן ביי דער נסיסה האט אר איבערגעגעבן דעם ליטער פאלענדיגע שוידערליכע פרטים וועגן די רציחות פון איתם מיט זיינע „חברים".

אין יאהר 1926 זענען זיי ארייננעפאלן צו דיר פאטינקי אין שטוב פארערענרע פון אהם נעלד. בעת די שטוב־מענשן האבן נעבאכט א נעאלד, זענען אלע — דער פאטער, די מוטער אזן צוויי יונגע קינדער — פאלן דערהרעט נעוואדן, דערנאך האבן בען די מערדערס צוזאמענגעשלאגן אלע וועדטפולע חפצים פון שטוב די תרוגים בעגאבן מיט נאסט אזן פער־פרענט. דערפון האט זיך אנגעוזונרן די הויז אזן

טאט איז פעסטגעשטעלט געוואדן, או איז די פאר־לאג־גערימטען או אנגענאגעז מאבאר או א נרעגעץ.

דערהויפט ליידן די גערימטע פון דער קויצי־כיסטעם. וי נאר עמיץ הארף ארעסטירט זיצרע שטעהט שוין גרייט אפיאנענט פון א קויצי־פירמע, וואס לענט אין פארן ארעסטאנט די נויטיגע סומע, אויפלכע פירמעם זענען פערהאן אין די הענרערטער, וויערע אנענטען שטענדיג אין א שטענדיגן קאנטאקט מיט די ארוואקאטן אזן אפיל ריכטערס.

הוות די זעלבינע אגענטען זענען אך נאהענטע מחותנים מיט די פערברעכערס, פאר וועמען זיי נאר־האנדלען, זענען זיי עם טאקע די פעריס, ווען פער־ביגרען די ריכטערס מיט דער אונטערוועלט.

דאס איז נאך נישט אלץ, די שווערי האט קאנסטאטירט, או די עקזעמפלארן פעריס ליגען אין ד יהענר פון די כלערלי מאכערס פון די פאליטישע קלובען אזן ארגאניזאציעס.

הייסט עס, או די פאליטישע ארגאניזאציעס, די אונטערוועלט־באנדע אזן די גערימט־בעאמטע זענען אין כנופיא, ווען פערנעמען זיך מיט גנבות, גזלות אזן רציחות אזן די שפורען ווערען קונצינ אפגעווישט.

די שווערי האט אין איהר בעריכט דערקלערט, או זי האט נעטיג פאקטען, צו קומען מיט פארמולי־טע אנקלאגעס נעגען בעשטימטע פערזאנען. אבער די פאקטען זענען בעשטעטיגט.

דאס איז יראם ערנסטע, ווייל אויב קיינער ווערט נישט אנגעקלאגט, זעצט דאך אלץ נשהו ווייטער זיי נעזעצן...

סענסאציאנעלע וידוי פון אבאנדיט

אויסגעמארדעט 2 פאמיליעס

אין דער ביאליסטאקער הפיכה איז נעוועזן קרוב א יאהר צייט דער באריט הערניק האשקאוו־סקי, וועלכער איז פערמשפט נעוארדן אויף 10 יאהר תפיסה צוזאמען מיט נאך 2 נאנדטן פארן אומפיהרן רציחות אזן רויב־אנפאלן איז וויסאקער סאוויעטישן קרייז.

טיט עסליכע וואכן צוריק איז ראטשקוסקי קראנק נעוואדן אין תפיסה וועז סיי־אזוי שוין נע־האלטן ביי דער נסיסה האט אר איבערגעגעבן דעם ליטער פאלענדיגע שוידערליכע פרטים וועגן די רציחות פון איתם מיט זיינע „חברים".

אין יאהר 1926 זענען זיי ארייננעפאלן צו דיר פאטינקי אין שטוב פארערענרע פון אהם נעלד. בעת די שטוב־מענשן האבן נעבאכט א נעאלד, זענען אלע — דער פאטער, די מוטער אזן צוויי יונגע קינדער — פאלן דערהרעט נעוואדן, דערנאך האבן בען די מערדערס צוזאמענגעשלאגן אלע וועדטפולע חפצים פון שטוב די תרוגים בעגאבן מיט נאסט אזן פער־פרענט. דערפון האט זיך אנגעוזונרן די הויז אזן

גאר אנטירטען ארץ־ישראל־ריזן

פון פתח־תקוה

למהדרין

מן המהדרין

„BORWIN"
Łódź

צו בעקומען בוך בייַ

מענדל באָרנשטיין

לאָדז נאָוואָמיעסקאָ 30

טעלעפאן 58-210

אויסטערלישע נקמה פון א פאטער

איבער זיין זוהן

סענסאציאָנעלע נעשיכטע אין אַ ביאַליסטאָמער אָנגעזעהענער משפחה

דער זון האט נעראטן נעזעגריגט דעם אונ־ווערוטשט, זואס ער איז נעווען איינער פון די בעסטע תלמידים, אזן האט נעראפט צושטעלן די נויטיגע ראקומענטן אויף ארויסצוקריגען דעם ריפלאם אזן דא האט ער זיך ארומנעזעהן, ווען דער פאטער האט אהם אפגעזעהן.

הוות די חתונה פון זיין פאטער מיט דער מוטער איז נעווען בלוין א רעלינ־ען אזן אין בשעתו־ן נישט איינעשריבן נעוואדן אין די אפיצ־יעלע ביכער, האט דער פאטער נאך אנגעפאן פער־שידענע בקשות אין מיניסטעריום, נעצוואונגען די ביאליסטאקער קהלה, או זי זאל אויסמקען זיי זון פון די ביכער. ער איז דערבאר נעבליבן אן א טאטע. אזן א צט שטארט עם אהם ארויסצוקרי־נען דעם ריפלאם אזן ס׳שטעהט אהם פאר צו פער־שפילן די קאריערע.

די טעג איז ער נעווען אין ביאליסטאק, כדי צו זוכען עצות זיי זיך ארויסצורעהנ פון פאטערס נקמה.

אויך די פאמיליע איז נעענדערט נעוואדן ווייל ער האדף אצ פערשריבן יזערן אויף דעם מוטערס נאמען.

דער זון האט נעראטן נעזעגריגט דעם אונ־ווערוטשט, זואס ער איז נעווען איינער פון די בעסטע תלמידים, אזן האט נעראפט צושטעלן די נויטיגע ראקומענטן אויף ארויסצוקריגען דעם ריפלאם אזן דא האט ער זיך ארומנעזעהן, ווען דער פאטער האט אהם אפגעזעהן.

הוות די חתונה פון זיין פאטער מיט דער מוטער איז נעווען בלוין א רעלינ־ען אזן אין בשעתו־ן נישט איינעשריבן נעוואדן אין די אפיצ־יעלע ביכער, האט דער פאטער נאך אנגעפאן פער־שידענע בקשות אין מיניסטעריום, נעצוואונגען די ביאליסטאקער קהלה, או זי זאל אויסמקען זיי זון פון די ביכער. ער איז דערבאר נעבליבן אן א טאטע. אזן א צט שטארט עם אהם ארויסצוקרי־נען דעם ריפלאם אזן ס׳שטעהט אהם פאר צו פער־שפילן די קאריערע.

די טעג איז ער נעווען אין ביאליסטאק, כדי צו זוכען עצות זיי זיך ארויסצורעהנ פון פאטערס נקמה.

אויך די פאמיליע איז נעענדערט נעוואדן ווייל ער האדף אצ פערשריבן יזערן אויף דעם מוטערס נאמען.

ביאליסטאק. אין די קרייזן פון דער יודישער אינטעליגענץ רעדט מען אצט שטארק וועגן פאלגענריגן פאל:

טיט 27 יאהר צוריק האט א יונגערמאן פון א חשובער ביאליסטאקער משפחה חתונה נעהאט מיט בילדשיינער מיידעל, וועלכע איז נעזעז נישט קיין קלענערע יחסנטע פון אהם.

א פאר יאהר נאך דער חתונה האט ער אנפער אויסקנאפען זיין ווייב, צוזאמען מיט א יונגעלע, וואס זי האט פון איהם נעבוירן אזן איז אזעק קיין אוסטראליע.

די פרוי האט פאר חרפה פערלאזן ביאל־יסטאק אזן איז אויסקנפאהרן קיין שוויצאריע.

דאטען האט זי זיך אויסנעלערנט א פאך אזן נעארבייט שוער אזן ביטער, כדי צו נעפאן אהר קינד א נעהעריגע ערציהונג.

וועז דער זון אז אזנטערנעזאקסן אזן זיך דערוואוסט זענען די צרות, וואס די מוטער איז אויסנעשטאנען פון פאטער, האט ער פון איהם נישט נעוואלט זיסן.

דעם פאטער האט עס שטארק פערדראסן אזן ער האט בעשלאסן זיך אפצושפילן איבערן זון אויף אנדערע אופן:

„וואנקא, פרייער מיינער, לעבסו מיינס, זי צופרידן איך בין היינט מיט דיינע אויסיגלעך, אך, וועז דו, פרייער מיינער, וואלסט נעהאוסט זי איך בערן פון דעם פערלאנג צו קושען דיינע העגר, דיינע פיס, כאטש עפעס, כאטש דיין קלייד. איך שלאף מיט די בלומעלעך, וואס די האסט מיר נע־נעבעז; אבער זי זענען אזוי אומעטיג, נישט נענוג צארט, אן זי זאלן אפארבן האס נעפהל. איך וויל דעם קערפער, וואנקאס קערפער. עס טרי־קענט מיר אין מויל, זי פון דוראשט, אזן בייגאכט זר כען מיינע ליפען וואנקאס ליפען, פונקט זי א קינד זוכט דער מוטערס בריזסט. נאט, נעשיקט זיך, או מיינע ליפען וועלען קיינמאל נישט פיהלן דעם טעם פון וואנקאס קוס?... די נעפיהלן וועגן אציצ בייַ מיר אוי צוהצט או איך קאן אוט נישט שרייבן. א יל וועל זיך אויסלעגן אזן נעד־בען פרייהיט מיין ליירנשאפט. וען מען וואלט מיר נענעבן די פרירת אויסצוקליבן פאר זיך עפעס, וואס נעהערט צו וואנקאן וואלט איך אויסנעקליבן אהר אונטערשטע וועש, די וואקע־פענדלעך, דאס טיכעלע, וואס זי טראנט אויף די תאלן, די הענרשקעס, וואס זי טראנט אויף די הענער, אזן די פאטירן וואס זי האט, מען וואנט, או זי האט וועהר א סך בריף".

די פירשטין וואוויאוא שאכאוסקאא האט זיך אויף מעראקס כמעט נישט אומנעקוקט. א־בער ער האט יעדן טאג פערשריבן אין זיין „טאג־בוך" זי אווי ער פערנעטערט זי אזן זיי אווי ער וואלט פאר אהער זיין לעבן אזעקנענעבן.

האט מען טאקע דעם אינדרוק, או דאס איז נעווען א שהנע, א ריינע, א הילינע ליבע, אזן דער דערזעלבער צייט אויך א שטארקע לייד־נע־שאפט.

וויזט זיך אבער אצט אוים, או אין דערזעלבער צייט, וואס מעראקס האט אז זיין „טאג־בוך" אווי פערנעטערט די פירשטין וואוויאוא שאכאוסקאא האט ער קיין פעטערבורג נעשריבן נעשריבן מסירה אויף אתר, או מען מוז זי וואס שנעלער צוגעהמען פון ארקוטסק, ווייל וי אז א שונא פון כ קיסר אזן זי העלפט די פערשיקטע „רעקאפריסטען" קר־טען אין פערבינדונג מיט זייערע פרייד אין רוס־לאנד...

אויך אזא האנדלונג איז פעהיג בלויז א מענש, וועלכער האט נישט קיין ברעקעל נעזיכען, אזן וועל־כער אז פאלש אזן פערוואהרפען דרך אזן דורך...

עס ווייזן זיך אצט ארוים, או אין דערזעלבער צייט וואס מעראקס האט אוי „פערנעטערט" די יונגע פירשטין, וואוויאוא, האט ער אויך נעפיהרט א ליבע מיט דער מאהר יושניעווסקי־א. פ. יושניעווסקי...

מיט דער מאהר יושניעווסקאא האט זיך מע־ראקס נעטראפען אין ירקוטסק, וואו זי האט דך אפגעשטעלט אויף, וועג צו אהר פערשיקטע כאא. וועמען זי האט אמת ליב נעהאט. אזן אזוי זי מראקס האט בייַ אהר אויך נעוואלט ארויס־קריגען סורות וועגן די „עקאפריסטען". האט ער אנגענומען זיין נעזעהנליכען מיטעל אזן פערפהרט א ליבע מיט אהר...

אויך מען זאל גלויבן אין דעם, וואס מעראקס דערצעהלט אין זיין „טאג־בוך" אין די כאראט יוש־ניעווסקאא נעזען אין אהם זעהר שטארק פער־ליבט: שרייבענדיג וועגן אזהר, דערצעהלט ער אז זי אין זעהר א ליידנשאפטליכע, אז זי פלענט מיט אהם אין ארקוטסק פערברענגן נאנצע נעכט, אזן אז האט זיך זעהר ליידנשאפטליך נעקושט...

עם קאן אבער זיין, אז דאס איז א ליגען, אזן אז פערשריבענדיג אין זיין „טאג־בוך", וי אוי ער פערברענגט נאנצע נעכט מיט דעם כאראט יושניעווסקאא, אז כאראקס נאר אויסגן נעזעז אראויסצוריסן א ייד־ער יונגער פרישט־ן וואוויאוא שאכאוסקאא, אזן אלם א בעווייז דערפיהר קאן דינגן דער פאקט, וואס זעהר אפט פלענט ער בייַ די כאראטיאזם אין הו' וואוישינע איבערלאנגן עטליכע נעלעטלעך פון זיין „טאג־בוך" אזן דערנאך נעמאכט דעם אנשטעל, או ער האט וי דארט פער־לוירן...

אויך מיט די אנדערע פרויען, וועלכע זענען נע־פאהרן קיין סיבי־ר צו זיינע מענער, די פערשיקטע „רעקאפריסטען" — פרויען, וועלכע זענען אין אויסנם פון די רוסישע קאפיטעלן אין דער רוסישער נע־שיכטע ארין אלם כערקווירדיג סימפאטישע פערי־זענליכקייטען. אזן וועלכע זענען שפעטער בעווינג־נעוואדן פון דעם רוסישן פאליס נאקראאסאז — האט דער ראמאנטיזם מעראקס נעווינט צו פער־פהרן ראמאנען, כדי אויסצופינען סורות וועגן די „רעקאפריסטען" אבער עס האט זיך איהם נישט נעוואלט זיסן.

מיט די פערשיקטע „רעווינם־פערברעכער־א־פעטראוואוסק, האט מעראקס אנגעוואלטשט אויפלכע בעצ־הונגן, אן זי האבן נעקאנט מיינע אן ער אין זירקלך זיערער א פריינ, אוא פונקט זי זי, אזן ער אויך פאר א פריינ רוסלאנד אזן נעגען צאר, שטילערהייט אבער האט ער קיין פע־טערבורג נעשיקט מסירות אויף זי אזן נעמוז אלץ אין דער וועלט, או מען זאל שיערער מאכען זייער פיטערען גורל אין סיבי־ר.

(סוף קומט).

נאהענט פון פעטראוואוסק.

אזן אויך איהר, אויך דער יונגער פרישט־ן וואוויאוא שאכאוסקאא האט מעראקס נעוואלט פרישט־ן אנאיוג, מיט דער אויסויכט זיך צו דערוויסען זואס מעהר אינצעלהייטען וועגען די פערשיקטע „רעקא־פריסטען אזן זייערע פערבינדונגען מיט פרייהיט, כדי זיך דערמיט צו בעגנוגען מיט פרייהיט אזן נרויסער קענער פון זוישער נעשיכטע אזן נעשטאבט האט ער פון זעהר אנאנגעוועהנער פאר־סילע.

אזן אלנעמיין האט די פאטילע מוראוואז נע־שפלט א גרויסע האנע אין דער רוסישער נעשיכטע אינם דעקאדעראויפשבאנד אלין זענען אבט מיט־ראוואוס נעווען קינבנות: סערגעי אוואנאוויטש כוי־ראוואוסטאל אזן נעווען איינער פון די פינף, ווען מען האט אויפגעראבן 5 זיין ברודער, אויפא־ליט, האט זיך אלין נעשאבען נאבדעם וי דער דע־קאבריסטן פשטאנד אזן אוטערדריקט נעוואדן! באטוועז, דער ברודער זייערער, אז נעווען פער־שקט אויף דרייסיג יאהרי ארטאבאן, ניקיטא אזן אלעקסאנדער מוראוואוו זענען אפגעקומען מיט א לייטערער שטראף.

דער נאראדניטשי אלעקסאי ניקאלאיעוויטש מוראוואוו אין נעווען פערהיראט פאר דער פירשטין שאכאוסקאא, אזן דער מאהר מוראוויאוס שוועס־טער. די יונגע פירשטין וואוויאוא שאכאוסקאא אי נעווען פערליבט אין דעם „רעקאפריסט" מוראי־נאוו, זעלכער אין נעווען פערשיקט אויף קאטארגע אין פעטראוואוסק. וי האט נעטרוסט זיענע א מענליכקייט חתונה צו האבן מיט אהם אין סיבי־ר, אזן שוין וואוסטן בלייבן, פונקט וי א סך אנדערע אידעלע רוסישע פרויען, וועלכע זענען נעקומען קיין סיבי־ר, כדי לייכטער צו מאכען דאס לעבן פון זייערע פערשיקטע מענער. אבער ניקאלאי דער על־שטער וועלכער האט נישט רוכנעלאוט קיין אין נעלענענהייט שוועדער צו מאכען דאס לעבן פון די פערשיקטע „רעקאפריסטען" האט אויך נישט נענע־בען די ערלויבנים חתונה צו האבן מיט אויך גלויבטען, אזן אוי וי זי האט זעהר שטארק מעפענקט נאך אהם אין זי נעקומען וואוינען בייַ אויך. שטעמטער אין אירקוטסק.

טראצקי עפענט אויף זיין הארץ

אין זיין אויטאביאגראפיע „מיין לעבען", רעדט ער אפענהערציג וועגען זיך און זיינע פריינט

פון א. גלאבץ.

איך גלויב, אז דאס אינטערעסאנטסטע פאר א הייגיגען מענשען אין טראצקי'ס אויסבייגערס) איז דאס צווייטע בוך, וואס ער דערצעהלט וועגען זיך פון זיגע 1917. כ'מיין נאטירליש דערמיט צו זאגען, אז דאס ערשטע בוך איז אומאיגטערעסאנט. אבסאלוט נישט. טראצקי קען שרייבן. זיין לעבען ביז'ן אקטאבער איז מערקווירדיג פאר זיך אליין. אין די יאהרען, וואס ער בעשרייבט אין ערשטען בוך, איז ער דאך רייף גוואהרען ווי א רעוואלוציאנער, א סאציאליסט, א מארקסיסט. בלויז וען מען לייענט ווי אזוי ער איז פון דער ערשטע יוגענטשע יאהרען פערכאפט געוואהרען פון דער רעוואלוציאנערער בעוועגונג, ווי ער האט זיך אריינגעמען אין איהר מיט לייב און לעבען, אלץ אין זיך איהר אונטערגעוואהרפען, קען מען פערשטעהן, פארוואס ער האט געשפילט אזא ריזיגע ראלע אין דער גרוואלטיגער איבער קאהרעגיש. די שילדרונגען פון זיין קינדהיים און יוגענד, פון זיין יודישער היים, וואס האט אין זיך פארמאגט זעהר וועניג יודישקייט, טאקע נאר דעם אבסאלוטען מינימום, זענען לעבעדיג, פינקעלדיג, אינטערעסאנט אין אלע פרטים. אהער גהערען אויך די יאהרען פון די ערשטע, טורמעס פערשיידענען קיין סיביר, פינלויפענישען, בע,עגענישען מיט לענינ'ען, פליכאנאו'ן, דאס פארזירען זיך מיט רעוואל ציאנער-מארקסיסטישען שרייבער, אר. נאזיזאטער, טויבר. אהער פנדליך גהערט דאס יאהר 1905, וואו טראצקי, ווי דער פארזיצער פון דעם ערשטען פעטערבורגער ראט פון די ארבייטער-דעפוטאטען האט פארנומען דעם סאמע אויבענאן.

טראצקי דערצעהלט אליין ווי פון א סך זייטען האלט מען איהם אין איין פרעגען: „ווי אזוי האט איהר פארלוירען די מכבר"? און ער ענטפערט: „די פרעגע וויזט ארויס א מאדנע נאטיוטעט, גלייך „מכבר" קען מען פארלירען אזוי ווי א זיינערעל אדער א פען. מיין „פארלוסט פון מכבר" איז געקומען מיט דער ענדערונג פון אבייעקטיוע מכבר-פארהעלטענישען אין דעם לאנד, אין דער פארטי, אין דעם גאנצען אינערליכען בוי פון דער רעוואלוציע".

„וען די ליניע פון דער היסטאריישער ענטוויקלונג", ציטירט טראצקי זיינע ווערטער, וואס ער האט נאך געשריבען אין 1909, אין דער צייט פון דער סטאליפיניסישער רעאקציע, „גההט ארויף, ווערט דער בעזעלשאפטליכער נדאנק דורכדרינגליכער, דרייסטער, קליגער. ער כאפט דאן אויף די מאקטען ווי אין פליה און אין פליה פערבינדט ער זיי מיט דעם מאדעם פון פערשלעפטייט. וען אבער די פאליטישע ליניע פאלט אראפ, ווערן די בעזעלשאפטליכע נדאנקען טאמע, נארישע. דער טייערער טאלאנט פון בעזעלשאפטליכער גע-נראליזאציע ווערט פערשוואונדען אהן שפור. די נארישקייט ווערט מרעך און מיט סטשירענדיגע צייטנער חוזקט זי אפ פון יעדען פערזוך אויף אנ-ערקענטער פערשלעגטמיינונג. זי הויבט אן צו ארבי-טען, אפערירען מיט איהרע אייגענע מיטלען". און אייגט פון די וויכטיגסטע מיטלען, לצגט טראצקי איצט צו, איז פערלומדונג, רכילות.

פערלומדונג, רכילות — דאס האט געשפילט א קאטאסטע ראלע אין טראצקי'ס פאלען, וואס האט געפיהרט צו זיין ארויסטרייבונג. מעהר נישט — טראצקי דער קאמוניסט, דער מארקסיסט, דער דיאלעקטיקער, האלט אז עס די פערלומדונג איז נישט געווען קיין אורזאך, נאר אליין א פאל-גע, די פאלגע פון דער ארט פון דעם לענין א פאל-גיגע פון דער רעוואלוציע, וועלכע אין זייגע אידעאלען זענען פערטונקעלט געווארען. אין די אקטאבער-יאהרען האט די פערלומדונג פשוט נישט געווגט קיין קאפ אוימצוהויבען.

אין וואס איז בעשטאנען די פערלומדונג? וואס פאר א פנים האט אנגענומען דאס מיטל, וועלכען די רעוואלוציאנערע יורדים, —טראצ-קי'ס געגנער — האבען געווירקט אויף דער פאר-טיי, אויף די מאסען?

לענין איז געווען טויט. לענינ'ס רעוואלוציצ-ניזם, אומקאמפראמיסליכקייט, קלאר זעהן אין אפ-שאצען, ענטשלאסען שטרעבען פאראוס זענען מעהר נישט געווען. דער גענצער שטורעם פון מענשליכער קלייליכקייט אין קנאה-שנאה, וואס זענען אין לענינ'ס צייט נעלעגען איינגעלעגט, האט זיך ארויסגעריסען אינדרויסען. נאך וען לענין האט נעלעבט האבען א סטאלין, א זינאוויעוו, א קאמענייוו, א בוכארין נעקניפט זיך דאס לייב, וואס טראצקי ווערט אין איין אטעם דערמאנט מיט

„מיין לעבען" — אפ ערזוך פון אביאוטע-ביאגרא-פיע פון לעאן טראצקי.

לענינ'ען, וואס אומעטום ווערען די צווייי נעמען צוזאמענגעפארט אין דער רוסישער פרעסע, אין דער פרעסע פון דער גאנצער וועלט. נאך פאר לענינ'ס לעבען, ווען דער גרויסער פיהרער איז צום ערש-טען מאל קראנק געוואהרען, האט סטאלין פרובירט צו אינטריגירען קעגען טראצקי'ן, קעגען זיין גרוי-סען פרעסטיזש. איהם האבען נעהאלפען זינאוויעוו אין קאמענייוו. נאר לענין איז נעזונד נעוואהרען, און סטאלין מיט זייגע שותפים האבען נעמוזט עגש-שוויגען ווערען. לענין אליין האט גוואהרענען אז-אומ'תן אויף סטאלין'ען און הערט פאר זיין טויט האט ער אפילו בעשלאסען אנצוהויבען א קאמף קעגען איהם, פערטרייבען איהם פון די וויכטיגע פארטיי-פאזיציעס. אין זיין „צוואה" — וואס איז נאך עד היום אן'אומלעגלעכער דאקומענט אין רוס-לאנד — רופט לענין סטאלין'ן אן „גראב און אומלאיאל", זאגט פארואוס א מעגליכען קאמף צווישען סטאלין'ן און טראצקי'ן, און פערלאנגט, אז סטאלין זאל ווערען אוים סעקרעטער פון דער רוסלענדישער קאמוניסטישער פארטיי, כדי צו פער-מיידען א שפאלטונג אין צענטראל-קאמיטעט און אין דער פארטיי. אין אט דער פאזיציע אלס גע-נעראל-סעקרעטער איז סטאלין געוואהרען דער פאק-טישער דיקטאטאר פון סאוויעט-רוסלאנד, דער אויבער-מושל אויף פון אלע קאמוניסטישע פארטיי-ען. לענין האט זיין „צוואה" אנגעשריבען א פאר וואכען פאר זיין טויט.

לענין איז געשטארבען. סטאלין מיט זיין כנופיא האבען דערזעהן די מעגליכקייט אויסצופיה-רען דאס זייערייגע — פערטרייבען טראצקי'ן. זיי האבען לענין בעשאפען מאזאלעי, און אין נאמען פון דעם טויטען האבען זיי אנגעהויבען גראבען קעגען דעם לעבעדיגען — קעגען לענינ'ס הויפט-חבר און שותף אין דער גרויסער רעוואלוציע, טראצקי'ן.

קודם כל האט מען זיך גענומען בעווייזען, אז טראצקי איז נאר שטענדיג געווען לענינ'ס שו-גא, לענינ'ס נעגנער. מען האט אויסגעגראבען אל-טע מעשיות, פובליקירט אלטע, פערגעסענע בריף, פינאנדערגעבלאזען יעדע קלייניגקייט, יעדען מא-מענטאנעם און לאקאלען סכסוך אין אג'עלעפאנט, אין א בארג. גראד האט דער שיקזאל געוואלט, אז טראצקי אליין זאל זיך נישט זייז ערנסט קרענק, נר זאל זיך נישט קאנען ריהרען. ער איז נעלעגען אין בעט, געלייענט די מוראדיגע קאמ-פאניע, וואס האט געבושעוועט קעגען איהם, גע-זעהן, ווי סטאלין אין זייגע ארויסהעלפערס בויגן פאר זיך א ביוראקראטישען אפפאראט, פער'מיאוי'ן איהם, טראצקי'ן, אין די אויגען פון די מאסען — און גצווען הילפלאז עפעס צו טון.

טראצקי איז געלעגען קראנק אין זיך גע-האלטען אין איין שטעלען די קשיות, וואס יעדער מענש מיט שכל אין מיט א חוש פאר'ן אמת מוז זיך נישט אויפהרען צו שטעלען:

אויב דאס אלץ איז טאקע געווען אין דער ווירקליכקייט, אויב טראצקי איז שטענדיג געווען לענינ'ס נעגנער אין לענין האט איהם אייביג גע-מוזט בעקאמפען, — האט דאך לענין דאס אליין געמוזט ווייסען. סא ווי אזוי האט נאר נעקאנט פארקומען, וועלכע עס איז צוזאמענגערייט צווישען לענינ'ען אין טראצקי'ן? נאך דעם אלעם, נאך אט דער „שטענדיגער שנאה" איז דאך געווען די אק-טאבער-רעוואלוציע. נאך אקטאבער איז דאך נע-ווען דער בירגער-קריג. טראצקי אין לענין האבען דאך צוזאמען געבויט דעם דריטען אינטערנאציא-נאל. די פארטרעטען פון לענינ'ען אין טראצקי'ן העגנען דאך אומעטום אינאייגעם. אין נאך קשיות. פשוט'ע, לאגישע, זעלבסטפערשטענדליכע. אבער די פערלומדונג האט זיך נעגאסען ווי א קאלטע לאווע, זאגט טראצקי. זי האט מכשניש נעדריקט אויפ'ן בעוואוסטזיין אין נאך מיט גרעסערער פער-ניכטונג — אויפ'ן ווילען.

עס גזהט שטארק טראצקי'ן צו בעווייזען, אז לענינ'ס בעציהונגען צו איהם זענען נעווען די בעסטע, די חבר'שטע, די פריינדליכסטע. עס איז פערשטענדליך, אז וואס טראצקי קומט נאכאמאל אין נאכאמאל צוריק צו לענינ'ס פערהעלטנישען צו איהם. ווארים מיט דער כלומר'שטער שנאה צווישען ביידע האט דאך סטאלין הויפט עכלין אונטערגעגראבען טראצקי'ס פרעסטיזש, דער צו-טרוי פון די מאסען צו איהם. אז די גאנצע זאך איז נעווען א פארלומדונג, אז לענינ'ס פיינדשאפט צו טראצקי'ן איז נאראויסטענישס, אז טראצקי'ס שונאים האבען בעשאפען א „טראצקיזם" כדי טראצקי'ן אליין צו פע-ניכטען — אין דעם קען מען איצט קוים צווייפלען. טראצקי בענוגענט זיך נישט אין זיין בוך מיט סתם אליין רעדען אין דערצעהלען ווען דעם. ער ברענגט זהר איבער-צייגענדיג פאקטען אין דאק-מענטן. בריף אין צושריפטען פון לענינ'ען אליין, בריף פון לענינ'ס וויב — קרופסקייע, עדות-זאגונגען פון מאקסים גארקי'ן אין א סך אנדערע. (סוף קומט)

יודישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע-דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יודישע פראגען, וואס ווע-רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יודישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

בעם דערלאנגען שב'אנפראנע אויף א יודישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון מאנ, ווען די אנפראנע ווערט פרעזענטירט. אויף אנפראנען אהן קופאן, וועט קיין אנטפער נישט געגעבען ווערען.

393 פג.

איהר דאטפט אויס'ן פראצעס נישט פאהרען, ווייל אין זדונסקע וואלע ווען דער פראצעס סי' ווי נישט פארקומען שוין דערמער אפילו בלוי אליין, וואס אין אזא פאל דעצידירט נישט דאס קרט, וואו דער פערברעך האט זיך פערעגדיגט נאר וואו ר'האט זיך אנגעהויבען.

394 פ — פון נאוואמיעסקע:

אויב איהר זענט ביכולת אויפצווייזען, [אז דאס בעלדיגע אויפמאהנען פון אייך די בעלר-שטראף קען ריואיגירען אייער פאמיליע, קען דאס אויפמאהנען אפגעלייגט ווערען אויף א יאהר אדער מונאנדערגעלייגט אויף רעטעס.

וועגדעס זיך ווענען דעם מיט אנ'ענטשפרע-כענדער בקשה אין דער פראקוראטור, אויב די שטראף האט ארויפגעלייגט דאס קריין-געריכט.

קוים האט דעם שטראף-אורטייל ארויסגע-טראגען דאס שטענדיגע געריכט, דארפט איהר אזא בקשה דערלאנגען אין שטענדיגען געריכט.

195. א לענטשיצער.

אויב ס'איז אנגענומען אין אייער אונטער-נעהמונג צו בעצאהלען יום-טוב גראטיפיקאציעס, האט איהר דאס רעכט געריכטליך זי צו פאדערן.

איהר קאנט זיך פערופען אויפ'ן טרטיקל 12 פון דער פערארדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען אפמאכען מיט גייסטיגע ארבייטער.

396. א טארג-שטייער.

אהן א צוויפעל קען מען דעם חוב נאכ'ן פערשטארבענעם פאטער אויך אויפמאהנען בייד די יורשים, הגם זיי וואוינען נישט אין דער זעלבער דירה.

דאס קען אבער נאר פארקומען אויפ'ן סמך פון א גצוועהנליכען געריכטס אורטייל.

דאגענען ליוט אנ'אזוי גערופענער גלאוזט עקזעקוציני, וועלכע איז ארויסגעגעבען גוואהרען שוין נאכ'ן טויט פון בעל-חוב, קען מען בייד די יורשים דעם חוב נישט אויפמאהנען, אפילו וען זיי וואוינען אין דער זעלבער וואוינונג.

397. ש. שקלארטשיק.

אין פאל פון נישט פערמעגליכקייט ווערט די געלד-שטראף פערביטען אויף ארעסט. פרינציפיעל ווערט גערעכענט פאר יעדען טאג ארעסט 20 זל.

398 א טענליכער לעזער פון מלינארסקי:

אין פרינציפ קען אלס גייסטיגער ארבייטער אנגערקענט ווערען נאר אזא פערקויפער אדער עקספעדיענט, וועלכער בעזיצט א 6-קלאסיגען בילדונגס-צייגנ.

דער געזעצגעבער גההט אבער אויך א קאמפ-אמיס אין אנערקענט פאר גייסטיגע ארבייטער אויך די יעניגע פערקויפער און עקספע-דיצענטען, וועלכע זענען שוין געווען גייסטיגע ארבייטער פאר'ן 31 דעצעמבער 1928.

399 פ—ק:

400 א טרייער לעזער פון זשורנאויע גאס:

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פער-שטענדי-גן פערזענליך מיט אונזער יורידס טענליך פון 3—4 נאכמיטאג מיטפרעגענדיג די צייטונג.

401 לייב יאקוב:

אויב דער וועקסל איז מערעלטערט לגבי א געוויסען בעל-חוב, קען ער שוין נישט פערזעהן ווערען מיט א קלאזול עקזעקוציני.

402 א לאקאטאר פון זאכאדניא:

דאס געריכט קען די צוגעמשפטע סומע דירה-געלר מונאנדערלייגען אויף ראטעס, אויך וויפיל דער לאקאטאר מערופט זיך אויף אר-בייטסלאזיגקייט אדער עהנליכע עקאנאמישע סבות.

אויב די ערשטע ראטע ווערט נישט פינקט-ליך בעצאהלט, פערלירט דער בעל חוב די הנחה פון פונאנדעו לייגען דעם חוב אויף ראטעס צוזי, אז די נאנצע סומע קען ווערען מיט אמאל אויס-גענאהנט.

יודיש טעאטער אין פילאדעלפיע, נארטהאוויטש 20
אוגטער דער לייטונג פון א. בעזמאז.

גאסטראלן פון די אנא און היימאן יאקובאוויטש
אמעריק, סטארס

פרייליכער יום-טוב-רעפערטואר:
פרייטאג, ד. 11, מאנטאג, ד. 14, דינסטאג, ד. 15, מיטוואך, ד. 16-טן, 9 אויגנד
פרעמיערע! צום ערשטען מאל אין לאדז! פרעמיערע!
דער לאנג-ערווארטעטער שלאגער, וועלכער פערמאגט קאמיזם, הומאר, געזאנג און טענץ
50.000 מענשן האבען בעווונדערט אנא יאקובאוויטש און איהר שפילן און זינגען
געשפילט געווארן אין ווארשע איבער 100 מאל ה. יאקובאוויטש'ס גרויסע אויפמהרונג

„אמעריקאנער חתונה"
אין 2 אקטען מיט פראלאג פון היימאן יאקובאוויטש.
הויפט-ראל „סטעלע"—אנא יאקובאוויטש. עס איז ספעציעל אנגעזשירט געווארן
דער ארטיסט און זינגער פון ווארשע מיכאל קיין.
נייע דעקאראציעס — שענע קאסטיומען — ספעציעלער באלעט
שבת, 4 נאכמיטאג צו ביליגע פרייזען די קאמישע פיעסע, וועלכע אמוירט דאס פובל. מיט איהר מינקא די דינסט-מויד פון ל. קאבורן
שענעס אינהאלט אין 4 אקטען
ראלען: „מינקא"-אנא יאקובאוויטש; „ד"ר רובין"-היימאן יאקובאוויטש.

זונטאג, 4 נאכמ. צו ביליגע פרייזען
די בעליבטע פיעסע
ארעסטאנטקע № 49
אין 3 אקטען פון זאלאמארעווסקי. ראלען: „רי"—א. יאקובאוויטש; מאלפאסא—ה. יאקובאוויטש
אלע פיעסען רעזישירט פון היימאן יאקובאוויטש.

מאנטאג, 4 נאכמ. צו ביליגע פרייזען
די שטארק-אויסגענומענע פיעסע
די מאמע פון דער וועלט
אין 4 אקטען פון זאלאמארעווסקי. ראלען: „ס'יום"—א. יאקובאוויטש. „פעי"—ה. יאקובאוויטש

ס'נעהמט אנסייל (לויט א.ב.) פרויען: בעזמען, מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן. מענער: שריעל, אייזיג בערג, גאלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאלענסקי, ראקאוו.
מוזיקאלישער לייטער: ל. זעלמאן. בילעטען בייי דער קאסע פון טעאטער.

אנאנס! א פייערליכע פארשטעלונג וואלף נייהויז
כבוד דעם 20-יעהריגן יובילעאום פון סופליאר
געגויערט אין די וויטערדיגע אנאסטן.

נייעס פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייעס פאלקסבלאט

מיטוואך 9 / יא ניסן תר"ץ

אפריל
זון-אויפגאנג 5.05
זון-אונטערגאנג 6.14

מאיאר וואלאשינאווסקי פעראורטיילט
אויף צוויי יאהר תפיסה
אורטייל איז גרויסען פראצעס וועגען פאבאר=אפערעם

דער זעקסטער טאג אין פראצעס וועגען דער פאבאר־אפערע גענען ד"ר וואלאשינאווסקי, דאס צוגעצוגען אנאונגהויער גרויסען עולם אין גער ריכט־זאל.

דער ערשטער גיט ערקלערונגן

דער עקספערט,

אויף דער פראגע, צי דער גענאנד־צושטאנד פון די פאבראוויע בערכטיגט די קאטעגאריע, יוליכע כ'האט זיי גענעבען ד־מאיאר וואלאשינאווסקי, עקספערט דערם דער עקספערט, אז צוישען דער רעציש פון מאיאר וואלאשינאווסקי אין דער שפעטערדינגער קאטיסיע זענען נישט פערהאן קיין צו גרויסע אונטערשידען, אבער די קאטעגאריעס, וואס כ'האט זיי גענעבען דער מאיאר וואלאשינאווסקי זענען נישט קיין נאנץ גענוי. וואס שייך אבער דעם פאבראוויע שטיינערט, וועלכער האט בעקומען פון אנגעקלאגטע „ע" אדער „ד", אזן פון שפיטאל די קאטעגאריע „א" קען מען נישט טספים זיין מיט דער רעציוויע פון שפיטאל. שטיינערט אין קראנק אויפן הארץ, אבער אויס פארויכטיגקייט האט מאיאר וואלאשינאווסקי שטיינערטן גראפרט אפשיקען אז שפיטאל אזן נישט אלעס גלייך די קאטעגאריע „ד".

אהרן לאנדוי פרעגט דעם עקספערט, צי כ־מעגליך, אז מאיאר וואלאשינאווסקי וואלט אפגעשיקט שטיינערטן אז שפיטאל, וואלט ער אויך בעקומען די קאטעגאריע „ד", האט דער עקספערט גענענטפערט, או דאס אז זעהר מעגליך

רעדע פון פראקוראר

דאן בעקומט דאס ווארט דער פראקוראר קאפיטאן מיטאזסקי. זיין רעדע האט גערויערט אנדערטהאלבען שעה אזן האט גענומען א רושם. דער פראקוראר האט צו. אנר. גזאנט: די פלאג פון מאכטרייי אז פערשלעפט גזוואלטן קיין פויליו פון די רוסישע צייטן, ביים היינטיגן פראצעס וועגען ענטדעקט גזוואלטן די נעמען פון די פאראונעם, יוליכע האבען זיך נעוואלט בעפרייען פון מיליטער־דינסט אזן אויך די נעמען פון די, וועלכע האבען גערוהט דעם זאלדאטן בעפעהל אפצוטיט צו דאלארן, די בעווייזען גענגן בעשולדיגטן זענען די בריף, וואס ער האט פון טורמע גשריבען צו זיין פרוי אזן צו די מאכערס, אזן דאס זיין ביכער אין פ. ק. א. פון די האויפ בריף איז צו זעהען, או דער בעשולדיגטער האט גזראטן א קאנטאקט מיט דער בענטשקאווסקא אזן האט נעמאכט א פערטענגן פון די מיסברויכען, באלד וי ר"ר זיא־לאשינאווסקי איז גקומען בי דער האנר, האט ער קיין שום חרטה נישט ארויסגעוויזען אזן נאר גקוראכט וועגען דעם, וי אזוי כ'ראטעווע אזן וי אפ דאס גלעזל. אויפ דער אנגעקלאגטער איז וי אויפן טיש אזן ער האט גזאגט, אז ער האט נאר הערפאר, פרי צו בעקומען א מילדערע שטראפ, בנוגע דעם פאבא ראוויט סערעסקי איז פעסטגעשטעלט גזוואהרען, או דער אנגעקלאגטער האט אים אויטערוזכט פארין פאבאר אז גענומען פיי אידם 100 דאלאר. פון איין זיט איז פעסטגעשטעלט גזוואהרען, או דער אנגעקלאגטער איז בשגאנגען פאבאר־מיסברויכען אז „פון דער צוויטער זיין האט ער גענומען „לאפובקע". וויטער איז פעסטגעשטעלט גזוואהרען, או דער אנגעקלאגטער האט אויטערוואכט דעם פאבראוויע האבע אז דער זאלדאט פון לענגא אויף וואכען 32. מ'קען נישט גלויבען די ערות, וועלכע ערקלערען, או די פאליצי האט פיי זיי גפרעסט פערשידענע ערקלערונגען, וועד גען דעם וארף מען אפילו נישט טראכטען. די צאהל פאבראוויע, וואס זענען בעפרייט גזוואהרען דורכן מאיאר וואלאשינאווסקי האט גבראכט גרוים שאדען דער מלוכה. זיין שולד איז אויך בעווייזן דורך די מיטגגס־פערשידענהייטן, וואס ער האט גזאגט מיט דעם ציווילי־דאקטאר פיק.

סעאז א ליגען, זאגט דער פראקוראר, או דער אנגעקלאגטער האט זיך גלעזל פון פרימאטער פראקטיק אזן פון גלזוינס אז צאאס. דער אנגע־קלאגטער האט קיין פרוואצע פראקטיק אינגאנצען נישט גטראט אזן אין צאאט האט ער קינמאל נישט גזואגען קיין גלעזל, דאס גלעזל, וואס ער האט אין וואס ער האט אויסגענעבען אין די רעסטאראנען אז פון „לאפובקע" פאר אנגלענאל בעפרייען פון מיליטער־דינסט. דער פראקוראר פאר האדרט א הארבע שטראף.

רעדע פון פערטיידיגער

דאן נעהמט א וואדט אדיו. לאנדוי, ער וויזט אין, או די גערויכטס־פערהאנדלונגען האבען נישט גאנאצעלט קיין גענוגגד בעשולדיגונגס־כאטעריאל. ער פארזעט אבער נישט קיין בעפרייאונגס־אזרטייל, ווייל דער אנגעקלאגטער האט לויט זיין גזויסען זיך טיללויין מודה גזיזן, וויטער וויזט אז דער ארזואקאט, או די מאכערס, בזוגליכס די פרוי בענטשקאווסקא האט פערשפרייט אידר נעץ גע־גען דעם ראקטאר. דער אנגעקלאגטער האט א שוואכען כאראקטער אזן האט זיך אין דער נעץ געלאזט פאנגען. וועז נישט דאס מודה זיין זיך פון אנגעקלאגטען אליין, וואלט קיין בעשולדיגונגס־אקט אפילו נישט גפרעגט צוואנגשטעלט ווערען. דער ארזואקאט בעט נישט צו דערזיטצען דעם אנגעקלאגטען פון מיליטער, נאר פון אפיציר־קארפוס, נישט צוזוגעהאבען בי אידם די רעכט, פרי ער זאל זיך קענען צוריקקערען צו דער גענעלשאפט אזן א מילדע שטראף.

דאן גיט דער פאריצענדער דאס לעצטע וואדט דעם אנגעקלאגטען אליין:

דער אנגעקלאגטער זאגט: „איך האב נעוואוסט דעם מוט אויפריכטיג אזן אפען צו אנערקענען זיך צו דער שולד, איך האב נעוואוסט דעם מוט, זיך א קלאפ צו טון אין דער ברוסט אזן צו זאגען „מיא קולפא" (מיין שולד), איך בעט דעריבער סיך צו בעפרייען פון פראקוראדס פארוואורף, או איך האב נעהאנדעלט צוליב פערדינסט־צושטעק, זיהל איך בין קיינמאל נישט נעווען אין זידערשפרוך צו מיין ראקטאריש גזוויסען".

דאס איז דאס נעריכט אויעק אויף א בעראטונג.

נאך דער בעראטונג טראגט דאס נעריכט ארום א־אזוי־טייל, לויט וועלכען דער מאיאר וואלאשינאווסקי זיערט אנערקענט פאר שולדיג, או אין מערץ 1927 האט ער בעפרייט פון מיליטער סערוויסקיין או גענומען 100 דאלאר. פערטאוט ווערט ער בעשטראפט מיט 6 חדשים טורמע אזן פערוויטערונג פון אפיציר־קארפוס.

דאס נעריכט אנערקענט וויטער דעם מאיאר וואלאשינאווסקי פאר שולדיג אין בעפרייען פון מיליטער אין 1927 האבען בי דער פער־מיטלונג פון לענגאן -- אזן פערטשפט אים דער פאר אויף 4 חדשים טורמע מיט אויסשליסען פונם אפיציר־קארפוס.

דאס נעריכט אנערקענט פאר שולדיג דעם מאיאר וואלאשינאווסקי אין בעפרייען פון מיליטער־דינסט שטיינערטען אזן גענבען אים קאטעגאריע „ד". — דערפאר ווערט דער מאיאר פערטשפט אויף אנדערטהאלבען יאהר טורמע אזן בעצאהלט 9 טויזענד זל. שטראף.

דאס נעריכט בעשליסט צו אנערקענען דעם מאיאר וואלאשינאווסקי אין נעהמען אין יאהר 1928 בי דער פאבאר־מאכערקע בעגטש קאווסקא גלעזל פאר א רייה אנדערע פאבאר־ענינים אזן דערפאר ווערט ער פערטשפט אויף 2 יאהר טורמע אזן אויסשליסען אים פון מיליטער.

דער אלטערניינער אורטייל איז 2 יאהר טורמע אזן אויסשליסען אים פון מיליטער, אויך א גלעל־שטראף פון 9000 זל. אזן אין פאל פון נישט בעצאהלען די שטראף נאך 9 חדשים טורמע.

דער פרעזענץ־ארעסט יערט דעם בעשולדיגטען פערראכענט פונם 13 נאוועמבער 1928.

א חוץ דעם האט דאס נעריכט בעשלאסען צו קאנפיסקירען די 200 דאלאר, וועלכע דער מאיאר וואלאשינאווסקי האט בעקומען פון דער בענטשקאווסקא.

דער פערשפרייט האט זיך אויך אויף דער נאס.

פירמע שווייקערט בעט א „נאדזור"
טעגליכע כראניק פון האנדעלס־געריכט

א נייע סענסאציע אין האנדעלס־געריכט איז געווען דאס ארייגטראגען די ביטע דורך דער פק־ציע־געזעלשאפט פאר וואל־ אזן גומי־אויסקרבייטונ־גען פ. וו. שווייקערט וועגען פרעלענגירען איהר די צאהלונגען.

די דאזיגע פירמע עקזיסטירט זייט דעם יאהר 1865, זי ווערט נערעכענט צלס איינע פון די גרעסטע אונטערנעהמונגען אין דער וואל־בראנשע; זי האט בעשעפטיגט איבער 2500 ארבייטער. דורך דער מלחמה האט די פירמע היוק געהאט איבער 4 מיליאן רובל, 2 מיליאן האט די פירמע געהאט אין פערשידענע רוסישע באנקען און פאר 2 מיליאן האבען די דייטשען רעקווירירט סחורות.

דער איצטיגער שווערער ווירטשאפטליכער קריזיס האט גשטעלט די פירמע אין אונגעהויערע צאהלונגס־שווריגקייטען און זהענדיג, אז זי ווערט נישט אדורכקומען, האט זיך די פירמע גצוועגדעט צום נעריכט ווגען א „נאדזור".

דער בילאנס פון דער פירמע אויפ'ן 1 פעברו־אר שטעלט זיך פאר אויף א סומע פון 23,206,439 זלאטיס, די האלב - פליסיגע אקטיוון בעטרעפען 7,800,000 זל. בעת די פאסיוון בעטרעפען נאר 5,500,000 זלאטיס. אין נארמאלע בעדינגונגען דארף מען אזא בילאנס האלטען פאר א גיגסטיגען, אבער איצט, ווען קיין סחורה קען מען נישט פער־קויפען אזן קיין קרעדיטען בעקומט מען נישט, איז

דער בילאנס זעהר פראבלעמאטיש.

אויף דער נעכטיגער סעסיע פון האנדעלס־געריכט איז בעשלאסען גוואארען די ביטע פון דער אקצ. געזעלשאפט לעאנארד, וועלכער און זירבארד וועגען פרעלענגירען איהר די צאהלונגען. נאכ'ן אויסהערען די מיינונג פון די עקספערטען, האט דאס געריכט בעשלאסען צו פרעלענגירען דער פירמע די צאהלונגען. אלס גערינגסטע - אויפועהער זענען בעשטימט גוואארען די אדוואקאטען: לאכמא־נאוויטש, יוזעף אשעצקי אזן דירעקטאר זיידעל. אלס גערינגסטע - קאמיסאר איז בעשטימט גוואארען דער האנדעלס־ריכטער עמיל הירשבערג.

לאזט נישט וואשען די פענסטער
אהז א פערהיטונגס=גארטעל
שווערער אומגליקספאל אויף נאוראט=גאס

(ב) דער ערב־יום־טוב מיט דעם פער־פסח'־דיגען רוימען האט זיך שוין געלאזט דערשפירען מיט א שרעקליכען אומגליק־פאל.

אויף נאוראט 11, אויפ'ן ערשטען שטאק פראנט אין דער וואוינונג פון ה' האפמאן האט די 73-יעהריגע מאריאנע באגוצקע גוואשען די פענ־סטער אהן א פערהיטונגס־גארטעל, אין א גוויסען מאמענט האט די אלטיטשקע פערלוירען דאס גלייכגעוויכט און ארופגעפאלען אויף דער גאס.

די פאגאטוויע האט די אומגליקליכע אפגע־פיהרט אין שפיטאל, אבער אויפ'ן וועג איז זי גע־שטארבען.

ה' האפמאן וועלט צוגעזיגען צו מעראנט־וואלטיקייט, פאר ערלויבען דער דינסט צו וו־שען די פענסטער אהן א פערהיטונגס־גארטעל.

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. מארוירען־, נאז־, האלז- און לונגען-קרענקה.
קאנסולטינער 9, טעלעפאן 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעשנוניצע, זגערושער 17 פון 10—11 און פון 2—5

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 25, טעל. 87-126
ספעציעל ארצט פאר חויט- און וועניריש קרענקהייטען, מענער - שוועכע, אלס אויך גינעקאלויגען, אזהענדלונג מיט קוירץ-שטראלען
נעמט אין פון 2-8 נ.ב. אח פון 5- 9 אוון.

טרינקט נור כשר'ע ווין
„בארוין" מעבדיל בארנשטיין'ס

אונטערשטיצונג פאר ארביטסלאוז

(מ) דעם 31. מערץ האט מען אנגעהויבען אויסצוגעבען די מלוכה'שע אונטערשטיצונג פאר ארבייטסלאוז פאר חורש מערץ 1930.

די אויסצאהלונג פון דער אונטערשטיצונג קומט פאר פאר ארבייטסלאוז, וועלכע זענען פערגעס־סטירט אין דער ערשטער אפטיילונג פון מלוכה'־שען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט (פ.ו.פ.פ.) אין לא־קאל פיעטריקאווער 212, פאר די ארבייטסלאוז, וועלכע זענען רעגיסטירט אין דער צוויייטער אפ־טיילונג פ.ו.פ.פ. אויף פיעטריקאווער 273, פון 10 צו 2 א זייגער נאכמיטאג, אין פאלגענדער אנרדנונג:

היינט, מיטוואך, דעם 9. אפריל — P R
מארגען, דאנערשטאג, דעם 10. אפריל — S
פרייטאג, דעם 11. אפריל — T U
שבת, דעם 12. אפריל — W Z Ż
די ארבייטסלאוז, וועלכע קומען נאך אונ־טערשטיצונג, דארפען בייזיך האבען א פערזענלי־כען דאקומענט און לעגיטימאציע פון פ.ו.פ.פ.

דאנערשטאג — צווייטע סערי
פון אויסצאהלען אונטערשטיצונג

דער קאמיטעט צו אונטערשפיצען די ארימסטע פון אונזער שטאט איז מודיע, אז דעם 10. ד. ח. דאנערשטאג הויבט זיך אן די צווייטע סער־יע אויסצאהלונגען פון אונטערשטיצונג, וועלכע נעמט פארקומען לויט פאלגענדען סדר:

מארגען, דאנערשטאג, ד. 10 — A B C D E
פרייטאג, דעם 11 — F G H I J
שבת, דעם 12 — K
מאנטאג, דעם 14 — L Ł M N
דינסטאג, דעם 15 — O P R
מיטוואך, דעם 16 — S
דאנערשטאג, דעם 18 — T U W Z

הילף-אקציע
פאר ארבייטסלאוז.

(וו) דאס ארבייטס-מיניסטעריום האט בעשטימט אויף דער הילפס - אקציע פאר די ארבייטסלאוז 2,300,000 זלאטעס. דאס געלד זאל נאך פאר יום־טוב צושיקט ווערען אין די בעזונדערע וואיבוואד־סטוועס.

רעגיסטראציע פון פערד

(מ) די לאדזער שטעטישע סטארסטוע מעל־דעט דערמיט די אינהאבער פון פערד, אז די קאנטראלע איבער פערד פון יאהרגאנג 1926 און עלטערע, וועלכע בעזיצען נישט צוליב וואסערע עס איז נישט סבות קיין פעסער — וועט פארקו־מען דעם 14. אפריל אויף האלערס-פלאץ, 8 א זייגער איגדערפרי. אזוי — וי וועגען דער דאזי־גער רעגיסטראציע וועלען נישט זיין קיין ספעציע־לע מעלדונגען, דארפען די אינהאבער פון פערד אין דעם אויבענדערמענטען טערמין אליין ברענ־גען זייערע פערד צו רעגיסטראציע.

סטאטיסטיק
פון פראצעסטירטע וועסלען

(ג) לויט די סטאטיסטישע בעריכטען זענען פראצעסטירט געווארען אין לאדז אין חודש מערץ 43,582 וועקסלען אויף א סומע פון 11,154,901 זל. און אויסלענדישע וועקסלען זענען פראצעסטירט געווארען 34 אויף א סומע פון 115,487 דאלאר. דאן פראצעסט זענען אויסגעקומען וועקסלען אויף א סומע פון 3,980,54. עס זענען אויסגעקומען געווארען מצהרסטענטיילס וועקסלען אויף קלייניע סומעס.

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 183-1
קרענקהייטען פון די ביינער, געלענקען.
מערקרימונגען פון די מלייצעס אזן גלידער.
אויסנעם פראצאנטניע פון זעפליגע אויף פלעסוצען, קונסט־פוס, גומי־סטרימפ, אזן: אקסטרעם

היינט, 11 אינדערפריה

דאנק מען זיך מעלדען אין דער קהלה וועגען דער פסח-שטיצע.

(—) נעכטען אין אונזער אין פארנעקומען א זיצונג פון דער פסח־קאמיסיע בייַ דער יודישער נמינע.

בכלל האבען זיך אויף בעקומען אונטערשטיצונג רעגיסטרירט 12.074 פערזאן פון פערזיינען אזן שטיבלעך. נאך דער ארומרעכענונג פון דער לימטע נעשטראכען נעווארען 2653 פערזאן, וועלכע האבען זיך צו צייט כאל רעגיסטרירט.

אויף דער זיצונג פון דער קאמיסיע אז בעי שלאסען נעווארען צו פערטיילען נעלד אזן קוילען, אזן היינט, 11 אינדערפריה ראנפען זיך שוין וועגען דעם מעלדען אז דער קהלה פארשטייער פון פערזיינען אזן שטיבלעך.

קאמוניקאט פון קולטור-אמט

וועגען דער פ.־ח.־אונטערשטיצונג פון דער יודישער נמינע

צוליב דעם, וואס צו פסח איז נאך פער בליבען נעשעהלטע טעג אן די טויזענדער ארבייטס־

לאוץ, וואס האבען זיך פערשריבען אין די פראָ־ פערזיינען קומען אלץ נעוואויר ווערען, מען די אונטערשטיצונג וועט ארויסנעגעבען ווערען, האט זיך נעכטען נעוואגרען אין נמינע א רעלעוואנטע פון די פערזיינען, וואס וועגען אנגעשלאסען אין קול־ טור־אמט, פרי זיך צו רעדויסירען זיי די נמינע וועט בעזולינען די אונטערשטיצונג ארויסצוגעבען.

די רעלעוואנטע, וואס איז בעשטאנען פון די ה"ה: ראטה, מילמאן, מארגענטאלער, כוונאצקי, קאטצ און סאכעצקי, האט אויפגענומען דער פאר־ זיצער פון קהלה ה' מינצבערג, וועלכער האט דער־ קלערט, או ער קען נישט ואנעמען, וועלכען טאג די אונטערשטיצונג וועט ארויסנעגעבען ווערען, אזן מי נרוים זי זיצט זיין. וועגען די אלע זאכען דארף בעשלאסען ווערען דינסטאג אזעגר.

צוליב דעם, וואס די נמינע האט נ'שט נענע־ בען קיין שום בעשטימטען ענטפער, סיי וועגען דער צייט, סיי אויך וועגען דער גרוים פון דער אונטער־ שטיצונג וועט דער קולטור־אמט ספעציעל מעלדען וועגען די אונטערשטיצונג וועט ארויסנעגעבען ווערען.

אחברה שוינדלער פארן געריכט

(ב) אויף דער בעשולדיגונגס־בענק אין קריי־ געריכט זיצען: משה בראקמאן, מאקס גייזלער, נחמן אסטראוויצקי, מרדכי שפעכט, שמואל ליט־ מאנאוויטש, קאנסטאנטי קאראלאק, איזידאר פירזע־ מענבערג, מיעטשיסלאוו באזשאנאווסקי, מייער אדלער אזן ויטענטי קולאק־קולי׳ק׳ווסקי.

די דאזיגע ליים האבען אויף פערשידענע אופנים ארויסגעשווינדעלט: בייַ דער פירמע „ערטור נאלדשטאט" 5,600 זלאטעם, הערגאץ — 300 זל.; נתן פאבריקאנט — 1000 זל.; „קאלישער מאנו־ פאקטור" — 10,000 זל. א. ד. נ. אין אלגעמיין 40,000 זל.

עדות צו דעם פראצעס זענען ארויסגעפען נעווארען 21.

צוליב דעם, וואס די שולדיגע זענען בעקאנט אין פערשידענע ספערען פון דער לאדזער געוועל. שאפט, האט דער פראצעס ארויסגעפען א גרויסע פעראינטערעסירונג. דער פראצעס וועט דויערען א פאר טעג.

דער מאגיסטראט קאן נישט פערזיגלען קיין בוי

אורטייל פון גע'ריכט.

אויף לאזונ'יצקא 93 האט א נעזיכער יואך מארטשינסקי זיך אויפגעשטעלט א היזעל א"ן א נע־ הערינען פלאן פונ'ם מאגיסטראט. א באאמטער פונ'ם מאגיסטראט איז נעקומען אזן פערשריבען א פראאקאל אזן פערזיגעלט דאס נאר נישט אויסגעפערטיגט היזעל. מארטשינסקי האט זיך נ נישט נעפוילט, האט אראפגעריסען די זיגלען אזן דעם בוי אויסגעפערטיגט.

נעכטען שאן מארטשינסקי נעשטאנען פאר'ן גע'ריכט פאר אראפרייסען די זיגלען. דאס גע'ריכט האט אים בעפרייט פון שטראף, כאטש־וי־ראנדיג דעם אורטייל דערמיט, וואס דער באגיסטראט אליין האט נישט דאס רעכט צו פערזיגלען א בוי. עס כוו וועגען א נישט — ענטשפרעכענדער בוי־ אונטערגעהמונג צו־אמענגעשטעלט ווערען א פרא־ טאקאל אזן אויבערגעבען ווערען אין דער זאך וואדוזוזיץ, וועלכע קען ערשט דעם בוי פערזיגלען.

געזוכט האט מען וועש פון בוידעם

אזן געפונען גאלד אזן ציזונג אזן די גנבים.

(ב) אין דער לעצטער ציים זענען פערנאטירט נעווארען זעהר פיל וועש־גנבות פון די בוידעמס. עס איז געווען קלאר, או דאס ארבייט א נוט־ארנא־ נזירטע באנדע „שפרינגער".

די אויספארשונגס־פאליציי האט זיך ערנסט מיט דעם ענין פערשיעדענטערמט אזן באלד דער־ גאנגען, או א סך פון די נע'נב'עטע זענען יע־ פינען זיך ביים פאסער ראמאן שטעמפל (פושענד־ זשעלינאנ 35). מען האט אדורכגעפיהרט א רע־ וויזיע אזן געפונען דארט א חזן א סך פון דער נע'נב'עטער, וועש, אויך א גרויסע צאהל זילבער אזן צירונג וואס שטאמט פון דער גנבה בייַ מיכאל טוריק (צוקערווארג־פאבריק גלובנע 55).

עס זענען ארעסטירט נעווארען: דער 40־ יאהריגער אנטאני טירא׳ליק, (וואוינט בייַ שמעמ־ לען), 23 יאהריגער יאן מאנציליק (נאווע 27), דער 28־יעהריגער וולאדיסלאוו וולאדארטשיק (זשיעלאנא 6) אזן די 20־יעהריגע העלענא בא־ רנאסקא (פרינציפאלנא 14).

דער פערנעהם איז גארנישט פון א דינסט־מיידעל

אויסגעפיהרט א גנבה אויף 60 טויזענד זלאטע.

(2) אזן קריידנעריכט איז נעכטען פארנעקו־ מען דער פראצעס נענען דער 45־יעהריגער זאל־ מיא באשינסקא, וועלכע איז בעשולדיגט נעווארען, או וויעגרע א דינסט־מיידעל בייַ יוזעף נאטליב אויף פאבארסקא 38, האט זי אויפגעהאקט בייַ אהרע ברויט־נעבעק א קאסעטקע אזן ארויסגע־ נומען פון דארט 40 טויזענד זל. מוזמנים אזן פאר 20 טויזענד זל. וועקסלען.

אכט טעג נאך דער גנבה האט מען די באר שינסקא ארעסטירט אין נאלקובצק. באשלנסקא האט

עם איז אינטערעסאנט צו וויסען!

אינגאנצען 100 פראנק (35 גילדען) א יאהר

אט אזא לעכערליכע סומע נעהמט־ארויס דער בארון ראטשילד (הנדיב הידוע) פון זיין וועלט־ בעריהמטען וויין־קעלער, וועלכער איז איינער פון די גרעסטע אזן שענסטע וויין קעלערן אין דער וועלט אזן אין וועלכען ער האט אריינגעלעגט בערך 2 מיליאן דאלאר. דעם גאנצען ריוח גיט ער אוועק די יודישע קאלאניסטען וויינגערטנער, וועמענס וויינטרויבען עס ווערען אויסגעארבייט אין זיין וויין־קעלער.

די קאלאניסטן־וויינגערטנער האט ער אבער געשטעלט פאלגענדע בעדינגונגען:

1) זייערע קאלאניעס, וועלכע צוהלען בערך 6000 פערזאן, זאלען זיך פראייניגען אין איין קאאפעראטיוו פון יודישע כורמים, וועלכער זאל טראגען די פראנטוואַרטליכקייט פאר דער וויין־פרא־ דוקציע. דערבייַ איז קיינעם פון זיי נישט ערלויבט צו פראדוצירען וויין מחוץ דעם קעלער, ווייל א פריוואטער וויין־פראדוקציע זענען מעגלין אלערלייַ פאלסיפיקאטען.

2) זיי זאלען צושטעלען אין קעלער די בעסטע וויינטרויבען, כדי דער וויין זאל מיט זיין קוא־ ליטעט פערשאפען כבוד אזן רוהם דער יודישער פראדוקציע אין ארץ־ישראל.

3) די נאנצע פראדוקציע זאל זיך נעפינען אונטער א שטרענגער רבנישער אזן געזעלשאפטלי־ כער קאנטראל.

לויט דעם אפמאך מיט בארון ראטשילד ווערעז די קעלערען קאנטראלירט:

1) דורך א כפעציעלען פערטרעטער פון בארון ראטשילד, וועלכער איז געשיקט דורך איהם פון פאריז אזן ער זיצט שטענדיג אין יקב.

2) דורך דער פאפירלערער געזעלשאפט פיק"א.

3) דורך א בעוואוסטען רב, וועלכער גפינט זיך שטענדיג אין קעלער אזן אין וועמענס הענט עס נעפינט זיך דער נאנצער ענין פון כשרות.

4) דורך דער פערוואלטונג פון קאאפעראטיוו פון די חשוב־ סטע פערטרעטער פון אלע קאלאניעס.

דעם אויטשליסיכען פערקויף פון פראדוצירטען ווין האט דער בארון ראטשילד אויסערגעפען דער אלוועלטליכער „כרמל"־געזעלשאפט

וועלכע האט אפטיילונגען אין אלע לענדער אזן צו וועלכער ער האט דעם פולען צוטרוי, אז זי שטעלט צו דעם ווין צום קאנסומענט אין זיין נאטורעלען, ריינעם צושטאנד. זי האט אויך די אויפגאבע צו בעוואכען, אז קיין שום יחיד זאל נישט קענען מאכען פערשידענע שפעקולאציעס אויסטער'ן נאמען פון „כרמל" דורך פערקויפען פאלסיפיקאטען אלס כלומר'שטען „כרמל"־ווין, וואס עס ברענגט א גרויסען שאדען דער ארץ־ישראל־פראדוקציע אין בעזונדערס זיין ליבלינגס־קינד — דער פראדוקציע פון נאטו־ רעלען ווין.

אזוי־ארום ווערט דער „כרמל"־ווין אפגעהיטען אזן קאנטראלירט במשך פון דער נאנצער צייט — פון אנהויב פון דער פראדוקציע ביז ער קומט אן צום קאנסומענט אין הענד אין דער צייט, וואס יעדעס פרויואט וויין־פאבריקעל איז לגמרי אהן שום קאנטראל אזן עס האט די מעגליכקייט צו פער־ שפרייטען פערשידענע פאלסיפיקאטען. דער־פאר טאקע איז „כרמל"־ווין פון בארון ראטשילד'ס וויין־ קעלערען אנערקענט אלס דער בעסטער ווין אין דער וועלט אזן ער נענוסט פון גרעסטען צוטרוי.

ענטדעקט א גרויסע שטרימף־גנבה

(2) אין דער שטרימף־פאבריק ביי מיכאל פינ־ טשעווסקי, פיעטריקאזער 33 איז נעכטען אינדער־ פריה אויסגעפיהרט נעווארען א גרויסע גנבה, מ־ האט צוגענומען 200 טוץ שטרימף פאר אנ־ ערך 8000 זל.

די אויספארשונגס־מאכט האט באלד פעראר דענט א רעזולטיר אין אלע קעלערס פון דעם הויז אזן אין אינעם פון די קעלערס נעפונען די נאנצע צוגענומענע סחורה.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט מען ארעסט־ טירט א נעווייסען יואך מאעלא, וועלכער האט זיך ארומנערעהט אין דעם הויז אזן איז פערד דענטינט אין אויספירען די גנבה.

א סוחר'טע א שווינדלערין

קויפט רעיעלע סחורה אזן פערקויפט זי אלס גנבה.

אפאנאנא קאפטשיק, א שנאדזער אינהא־ בערין פון א רעסטאראן אין נעקומען צום זרוג־ סקא־וואלער פאבריקאנט נ. לאפידוס אזן ער־ קלערט, או אוי וי זי זיל אהויבען דאנדלען מיט מאנופאקטור, ווייל זי קויפען א נרעסערען טראנס־ פארט סחורה. די טראנזאקציע איז באלד נעשלאר־ סען נעווארען אזן די קאפטשיק האט אויכנעשר־ בען אויף 2000 זל. קורץ־טערטינינג וועקסלער. וועו עס איז נעקומען דער טערמין די שקוס־ לען אויסצוקויפען — זענען זיי אלע נענאנגען צו פראטעסט. ה' לאפידוס האט אויבערגעגעבען דעם ענין דער נעריכטס־מאכט. עס האט זיך ארויסנע־ ווייזען, או די קאפטשיק האט די סחורה באלד פער־ קויפט א צווישען סוחר פאר א העלפט נעלד, אנגעבענדיג, או די סחורה שטאמט פון א גנבה.

סיי די סוחר'טע, סיי דער כוזר, וועלכער האט נעווינקלט כאפען א מציאה, בייַזע זעלבי האפש אויף זיך א פראצעס.

באהן אויבערגעפארען אנ'אונבעקאנטע יודישע פרוי

(2) נעכטען האלב 12 איז אונזער איז אויף דעם באהן־אויבערפארער אויף סרעבשינסקא נאם אויבערגעפארען אויף טוט א־אומבעקאנטע יורי שע פרוי, אנ'יערך 50 יאהר אלט. דער טוזטער קערפער, בייַ וועלכען מיהאט נישט נעפונען קיין שום דאקומענטען, איז אפגעפיהרט נעווארען אין פראזעקטאריום.

פון פערבאנד פון די פוילישע שטעט

(מ) מאנטאג, דעם 7. ד. ח. איז פארנעקומען א זיצונג פונ'ם אויספיהר־קאמיטעט פון דעם פער־ באנד פון פוילישע שטעט.

דער קאמיטעט האט צוו. אנד. נענומען צו קענטניש דעם בעריכט וועגען דער אקציע פונ'ם פערבאנד ביי דער רעגירונג. פון דעם בעריכט איז צו זעהען, או מען האט אפגעזאגט די זעלבסט־פער־ וואלטונגען די וויייטערדיגע הנחות ביים אפצאהלען די הלואות, וועלכע זענען נעמאכט נעווארען אויף צו בעשעפטיגען די ארבייטסלאזע.

מיט דער פאסט טאר מען נישט קאנקורירען

(א) די וואיעוואדזטווע האט לעצטענס אנגע־ הויבען אויפמערקזאם צו קאנטראלירען די אויטא־ בוסען, כדי נישט צו דערלאזען איבערצויהרען ברוין, פעקלעך א. ד. נ. וואס עס נעהערט צו דער קאמפענען פון דער פאסט.

6 יאהר טורמע פאר שיסען בעת א נעשלעג

אין קרייז נעריכט איז נעכטען בעהאנדלט נעווארען דער פראצעס נענען דעם 18־יעהריגען מיעטשיסלאוו קאנווישער, וועלכער האט בעת א נעשלעג מיט זיינע חברים ארויסגעכאפט א רעוואל־ ווער, עטליכע מאל אויסגעשאסען אזן שוער־פער־

וואונדעט צווייי פון די חברים: נאוואק'ן אזן מאלאנאוסק'ן.

דאס נעריכט האט פערמשפט קאנווישערן אויף 6 יאהר שווערע טורמע.

לאדזער קאמערל־טעאטער „אורט" אל. 1. מאי 2
פריהער ענגל. זאל
ריזערוער. למשער: משה בראדערזאן. דירעקטאר: יוכת סטרונאמש.
קאסאזוטאר: דור בייגעלמאן

היינט, מיטוואך אזן מארגען, דאנערשטאג, צוליב פראבען, ווערט נישט נעשפילט.

פרייטאג, דעם 11 טען אפריל ד. י., 10 א זייגער אוונד פרעמיערע
פון 4־טען פראגראם א.נ. טשאקעדיג אזן קנאקזנדיג!
אין צווי טיילען / 16 גאנץ נייע שלאגער־נוטערן 16
קאנפרענסיער: נ. רייכענבערג.
בילעטען שוין צו בעקומען בייַ דער קאסע פון טעאטער.

האלץ־שריפט
אין פערשידענע נרויסען, פרייזווירדיג צו פערקויפען
ערמאהרען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג. 301

ערעפענונג פון קירושנער-צענ, אגראדאווא 9

די טעג איז דורך דעם פֿארשטעהער פון מע-ביסטראט ה' ד"ר לוקאשעוויטש אין לאקאל פון מאנטוורקער-פעראיין, אגראדאווא 9, אין דער אנוזעזנהייט פון 53 מיטגלידער געעפענט געוואָ-רען דער אגדוורקער-קירושנער-צענ. נאכדעם ווי ד"ר לוקאשעוויטש ווידמעט א פאר ווערטער דער בעדייטונג פון א צענ, לאדט ער איין אלס פֿאר-טרעטער פון דער פערזאמלונג דעם ה' בערגער און אלס סעקרעטאר ה' דאנציגער.

לויט דער בעשטימטער טאג-אָרדנונג טרעט די פערזאמלונג צו צו די וואהלען פון א „סטארשע". מיט אלע שטימען ווערט אויסגעוועהלט אלס צענ-סטארשע ה' גדליה רייס. איבערגעמענדיג דעם פאָרזיץ, דאנקט ה' רייס די מיטגלידער פאר אויס-וואהלען איהם אויפֿ'ן העכסטען אמט פון צענ, און זאגט צו אין זיין וויייטערדיגער טעטיגקייט צו אר-בייטען פאר די אינטערעסען פון די יידישע קירוש-נער. דאן ווערען אויסגעוועהלט די ה"ה באמבעל, נייסט, מאשקאוויטש און נוסצנבוים אלס „פאר-סטארשע" און אין דער פערוואלטונג די ה"ה חאָרצצל, וואסערמאן, דום, זילבערשטיין, שנורמאן און ראזענבלום.

אין דער רעוויד.-קאמיסיע די ה"ה גראסמאן, לוסט, בראצקי; אין שידס-גערימט — ה"ה באמבעל, וואסערמאן, ראזענבלום.

נאך די וואהלען לייענט פאר ה' באמבעל די כראניק פון גאלדענעם בוך פאר דער גאנצער עקזיסטענץ פון קירושנער-מייסטער-פעראיין. גלייך דערויף פערשרייבען זיך א גאנצע רייה אנווועזע דיגע אין גאלדענעם בוך.

טרינקט נור בשר'ען ווין „בארווין" מעבדיל בארנשטייב'ס

אפטייקען

חיינטיגע נאכט-דיזשורעז

(ב) מ. ליפיץ (פיעטריקאווער 193), מ. מילער (פיעטריקאווער 46), ו. גראשקאווסקי (קאנסטאנ-טינער 15), פערעלמאן (ציגעל גאס 64), ה. ניע-מיראווסקי (אלעקסאנדראווסקא 37), ז. יאנקע-וויטש (אלטער-מארק 9)

יודיש הארץ, רוף זיך אפ!

אויפרוף פון „תומכי אורחים"

אזוי איז עס: לאדז, די אמאליגע מיוחסת פון עשירות, איז היינט געווארען פערארימט בין נאר! געפאלען איז איבער יודיש קעפ די שארפע שווערד פון פרנסה'לאוזיקייט און רואין, און די פעטליג פון שווערער דחקות און עלענדיגן דלות קלאמערט אומעטערע העלפֿער...

ווער ווייסט דען ראם נישט, או מענשען, וואס האבען אמארשע געשטיצט מיט א בריייעך אין אפענער האנד יעדען נאכגעטאן אין וויסען נויט-בעדערפֿטיגען — ראנגלען זיך פאוחו שעה מיט אסקוס אין אונטערנאנג!

קוקט זיך אזוי ווענען זיך פערהלשטע הערצער פון הונגער אין טרהרינע אויגען פון דורשט מיט אויסגעשטרעקטע הענד נאך הילף צו „תומכי אורחים", וואס זיל העלפען, אין בעמיהט זיך צו העלפען.

עס פערהילכט אין פערטויבט זייער הילפס-רוף:

— שענקט, ווענסטענס, א זופ, א בים עסען להחיות את נפשנו, אויב ראס נישט פאר אונז, טאס עס, לפחות פאר אונזערע פרויען און קליי-נינקע קינדער, אס צו ראטעווען פון א פערשוואר-טען יום-טוב פסח!

פערוואלטער אין די אינסטיטוציע מיט א סך בקשות אין מערקווירדיג, או מהרסטען בקשות שטאמען נראד פון די שווסטער אין בריידער, זעל-כע פלענען שטענדיג אנפילען אין אנשיטען די קאסע פון „תומכי אורחים" מיט נעלד לכבוד יום-טוב. נאל מען אט די מענשען נישט העלפען אין א שווערער שעה, יאלט האך ממש שוה עק וועלס געווען, אין, חלילה, די ערגסטע קללה אזוי חרפה פאר אונז אלייך.

יודיש הארץ רוף זיך פאר אפ!

„תומכי אורחים".

פֿעריעז

ביז'ן 8-טען מאי

די נעכטיגע זיצונג פון שטאט-ראט איז געווען די לעצטע פאר די יום-טוב-פעריען. די קינפֿטיגע זיצונג פונם שטאט-ראט ווערט פֿארקומען דעם 8. מאי.

פערזאמלונג

פון טעקסטיל-אַרבייטער

די ארבייטלאזע טעקסטיל-ארבייטער רופֿען צונויף א פערזאמלונג אויף שבת-צונאכטס אין לא-קאל פון די פראָפעסיאָנעלע פעראיינען. צו דער פערזאמלונג קומט פון ווארשע דער דעפוטאט ווילטשינסקי, וועלכער ווערט רעפערירען וועגען די אינטערוועניען בייי דער רעגירונג צו הילף צו קו-מען אין דער שלעכטער ווירטשאפטליכער סיטואציע.

פון בירגער-קאמיטעט.

דער בירגער-קאמיטעט צו העלפען די אָרימ-סטע אינפארמירט, אז ביז צום בהאנדלען אוז דע-צידירען די אריינגעטראגענע נייע 4,000 בקשות ווערען אונטערשטיצונג, ווערט מען דערווייל קיין נייע בקשות נישט אננעהמען.

בעריכטיגונג.

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ אין נעכטי-גען נומער „שיער-שיער געוואונען ס'גרויסע ג-וואונס" בעט אונז דער קאלעקטאר ה' ברייטשטיין מיטצוטיילען, אז קיינער האט זיך נישט בענוצט מיט'ן שטעמפעל פון זיין פירמע. וואס נוגע דעם בריף-בויגען מיט דער פירמע, קען ער שטאמען אויך נישט פון זיין קאנטאר.

צום קומענדיגען פסח-סעזאן, רעקאמענדירט מאר די פירמע „בארווין" (אינהאבער ר' מענדעל בארנשטיין) נאוואמיעסקא 30. די פירמע עקויס-טירט שוין 45 יאהר, בעזיצט א גרויסען לאגער פון זעהר אלטע ווינען, אבאיגענע ראזענטהאל-זיי-פאבריק, זעלבסטפערשטענדליך, נאר בעסערע מאר-קען. די פירמע אומפארטירט רירעקט פון אזנגארן און קאלימיגא עלטערע יאהרגענג-ווינען.

די פירמע איז אויבראל בעקאנט אלס הכנסת סאליד, דער נאמען פון אינהאבער ר' מענדעל בארנשטיין גיט שוין די גאהרינג נארענטיע פאר די רעיעלקייט פון די אויבענערמאהנטע פירמע.

מאדערן-איינגעריכטעט פיש-געשעפט איז לאדז

מיט אנאמת פערגענגען קאן מען פעסטשטעלען, או דאס פיש-געשעפט פון ו. בארקאשעוויטש אויף גלובנא 52, איז איינגעארדענט לויט די נייעסטע פארדרונגען פון דער היגיענע נאכץ טאָר פון די אויסלענדישע פיש-געשעפטען. די פיש ווערען געהאלטען אין ריינע באסיינען. דאס זאמער, אז פילטרירט און דורכגעוואשט מיט זויערשטאף, און דאס ווירקט זעהר גוט אויף דעם געשמאק פון די פיש אוז מיקאן זי רוהיג עסען, אהן מורא פאר א פערדרבונג.

פון „אדרת"

היינט, מיטוואך אוז מארגען האנדרשטאג זענרט צוליב געגנראל-פראבען נישט געשפילט. פרייטאג קומט ענדליך די פרעמיערע פון 4-טען יום-טוב פראגראם א. נ. „טשאקערין אוז קנאקערין". פריי ליכער רעזשיר אוז קאמער-פראגראם, מיט אנטיל דער נאצער „אדרת"-אנסאמבל.

Dr. Różaner

הויט, ווענערישע קראנקהייטן אוז מענער-שוועכע

Dzielna (Narutowicza) 9 tel. 128-98

נעמט אן פון 8–10 פריה אוז פון 5–8 אָבענד

ז א ר ט ע - ז א ל פֿאר פרויען.

DR. MED.

A. URYSON

אינערליכע קראנקהייטן

צוריסנעסעהרם.

נעמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

Zawadzka 20, telef. 35-65.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטן

פעטריקאווער 10, טעל. 31-86

נעמט אן פון 8–9½ פריה אוז פון 3–4½ נאכמ

Dr. ALBERT GOTLIEB

med.

Piotrkowska 26, tel. 177-50

אקושער אוז ספעציאליסט פון פרויען-קראנקהייטן

נעהמט אן אין דערהיים פון 3–6 אָוונד

אוז אין לעטשניצע „Vita" פעטריק. 45.

ציהונג

פון דער לאטעריע

5-טע קלאס, 29-טער מאג

16,000 127388.

3,000 57216 78808 161026

2,000 4938 12984 72733

80120 89385 116318.

1,000 6160 12064 46495

58907 104336 133151 153289 162805

174329 187408 188246 198746 204335

204561.

500 48470 95609 98482 123842

129785 133762 136379 140930 158456 165189

166208 167010 172238 182257 188600 191024

203194 207225 207992.

500 808 2673 8427 8868 10213

11801 12654 13453 16994 17021 19304 19665

20032 20262 20306 21538 22172 22484

24223 25096 26752 27812 30634 31536 32661

32979 34883 35438 36302 36326 37705 39550

39710 41390 43339 44224 44913 47116 47882

49683 49701 49005 50889 51464 54343 56875

56977 57674 60309 61442 61585 64256 65091

65134 65476 65882 66122 66362 67511 67883

69827 72150 73495 76828 81826 81846 84118

84608 86537 87270 88700 91956 92494 92928

93091 93516 94931 96102 97334 97519 97668

98020 98645 99006 100432 100646 100998 106082

106371 107497 108052 110113 111221 112506

112679 114969 115716 116741 116853 120636

121221 121412 123098 124144 125680 126082

130199 131342 131471 131977 132046 132180

132873 133386 135238 136769 137515 138198

140546 140793 145085 147882 150240 151445

152572 152632 153741 154178 155084 156193

156905 159263 159537 159965 161693 163142

164978 169985 171105 172068 172284 174034

174747 174902 176904 177236 177607 178339

179210 181319 181431 185310 186305 186917

187757 189644 190714 191199 191299 191628

193165 193275 195608 197234 197897 198890

199682 205614 208431 209058.

250 f

12 95 124 28 463 95 503 769 872 957 1017

151 82 93 214 53 68 534 785 821 904 30 70

2004 357 83 407 17 52 75 540 603 734 84 92 967

3103 35 55 62 64 294 332 62 407 20 586 629

802 4033 199 225 435 527 658 753 910 5151 228

397 46 508 47 842 59 5108 227 305 509 1 866

792 817 26 27 36 957 7050 68 80 300 4 432 50

531 833 52 93 8135 271 312 28 45 72 91 414 26

547 58 663 83 709 18 59 826 9077 82 203 8 66

72 347 599 684 743 97 10002 40 67 139 76 276

341 54 56 73 94 431 692 738 39 11189 406 37 97

723 806 34 912 12129 51 221 84 94 308 63 490

552 537 64 776 827 30 58 80 93 924 13933 54

942 77 85 14044 219 85 351 69 434 56 611 39

880 97 934 15039 52 53 212 50 395 401 81 530

659 733 882 16080 124 362 77 405 35 44 66 621

52 760 974 17012 27 119 24 79 94 430 636 808

66 939 18173 256 335 720 32 872 79 910 19191

231 56 320 94 421 67 80 575 607 745 851 946 94

20185 322 27 46 88 434 90 92 552 626 722 926

21099 189 336 67 430 579 682 746 82 946 71 90

22018 159 257 375 409 56 70 99 506 72 663 743

59 68 945 95 23017 23 50 99 163 332 86 436

581 604 719 814 24203 452 62 79 89 695 940 72.

25010 21 55 118 333 657 90 742 811 26006

151 270 95 322 533 38 96 636 79 87 764 72 809

19 72 942 79 27065 120 257 80 321 438 43 527

50 614 85 703 19 979 28018 31 82 169 230 50

60 402 648 70 703 65 824 40 97 29351 457 511

944 30057 66 125 64 65 80 204 46 303 439 644

66 70 708 41 811 81 911 16 99 31175 527 729 98

901 88 32098 178 282 346 87 532 35 66 889 910

33 90 33043 52 64 382 418 548 715 846 921 59

34026 65 235 433 53 604 709 866 945 35100 19

96 368 453 632 792 36031 346 87 508 44 79 96

659 711 75 810 37003 66 126 81 387 97 666 944

38075 422 590 636 39 78 704 39085 156 209 23

50 85 343 70 431 38 579 726 833 73 967 40104

273 385 427 62 80 596 625 710 39 62 991 41034

46 97 262 327 413 14 55 530 86 94 635 53 757

843 70 42000 48 204 347 407 48 527 81 602 935

36 43000 22 213 63 71 498 601 737 892 95 919

44000 83 236 365 410 73 569 80 679 810 961 62

85 45208 377 86 420 547 58 670 78 796 872 914

46001 38 54 212 468 553 87 89 680 713 951 88

47015 126 30 397 402 14 44 670 818 957 94

48021 65 284 338 84 479 98 503 88 686 854 74

905 49008 123 32 35 275 444 555 79 770 875

927.

50038 190 222 55 66 330 401 72 587 688 709

38 97 810 24 903 24 63 51100 202 420 635 707

15 26 52009 14 23 92 289 98 397 474 577 78 625

811 13 58 79 53065 160 207 20 74 76 314 499

536 50 78 85 995 54092 158 78 230 435 81 790

55128 48 546 86 755 93 56143 46 281 309 410 19

28 38 89 539 608 77 717 883 970 57268 75 95

314 28 402 593 718 835 46 956 58036 169 87

245 50 393 489 817 26 40 43 986 59042 55 72

100 21 85 98 248 391 516 603 8 93 742 52 847

923 60130 304 554 88 697 795 824 83 61214

476 507 23 66 83 628 731 856 62038 68 272 82

330 40 82 496 770 923 78 63216 95 339 404 21

65 66 89 723 897 920 64000 71 196 246 50 313

16 421 23 25 42 61 671 92 794 933 65029 64 178

364 94 480 663 722 44 847 49 938 60 74 66008

179 275 86 350 54 73 727 85 860 984 67005 84

113 210 316 405 77 540 688 759 862 907 27

68468 599 692 820 911 54 69003 13 81 108 225

26 509 843 993 70297 478 617 796 845 915 67

71013 90 258 351 431 555 613 275 77 713 48

877 72009 78 120 306 81 93 411 12 39 502 91

95 670 751 829 31 951 73067 94 161 98 304 45

82 523 758 975 74102 6 12 262 400 63 93 594

621 765 865 917 40.

75000 222 427 741 763 818 93 971 76121 45 79

507 16 27 50 624 97 723 53 883 946 77051 146 80

430 500 700 48 79 823 64 978 83 78036 70 174 89 239

41 18 548 64 698 798 982 79154 57 221 60 314 441

693 708 824 974 80022 149 278 449 70 537 47 48 48

764 914 51 96 81289 435 690 721 36 39 46 64 86 853

87 82101 46 252 302 83 437 506 633 735 52 77 826 53

99 83015 19 23 096 393 485 442 56 61 591 663 70

796 834 67 985 98 99 85042 116 70 204 45 595 647

749 73 839 60 99 969 86111 213 352 486 604 61 705

29 51 89 809 18 27 87012 108 20 41 73 211 31 476

630 52 797 88094 205 458 596 624 57 80 762 856

89062 94 180 378 457 582 614 84 764 880 996 90023

180 246 388 470 614 22 805 19 92 961 91031 93 122

222 37 81 99 307 70 498 527 624 783 872 935 77

92095 168 205 48 350 462 521 36 675 96 742 70 879

923 93127 34 262 96 560 61 661 703 94005 44 200 72

80 426 39 74 597 632 48 864 95043 82 91 153 73 292

528 81 713 68 914 15 71 99 96088 164 322 60 61 66

422 509 663 85 804 17 921 31 84 97079 146 213 317

401 61 573 742 73 98136 265 452 58 562 739 935

99055 75 86 98 246 57 306 10 18 69 452 567 84 733

37.

100027 64 82 189 247 56 385 439 568 631 64 91

750 57 925 39 95 101084 126 217 338 450 697 702

82 90 966 102002 79 188 306 67 425 38 53 532 33

650 813 40 103082 98 130 291 305 69 420 513 695

872 900 104077 245 76 303 446 52 518 22 829 49

70 105007 22 26 82 121 223 64 398 402 642 769 895

943 98 106038 80 118 205 55 74 546 72 621 948

107030 50 102 66 424 527 32 605 909 89 108022 168

251 67 72 310 85 460 615 56 787 890 989 109101 63

213 20 63 65 98 417 71 744 65 815 110033 80 95

120 52 280 318 23 421 81 556 605 717 30 52 832 96

972 11102 95 99 129 70 90 379 500 24 685 112026

68 137 346 482 555 642 899 938 63 113036 191 201

54 76 373 508 615 53 63 718 24 840 52 933 114111

339 411 84 564 601 39 70 700 39 44 47 805 992 97

115339 520 86 98 612 702 28 60 79 82 833 116013

360 570 90 710 880 117003 7 214 78 314 449 73 589

862 905 1181122 82 242 88 340 521 636 771 858 913

69 77 119119 29 44 55 80 218 66 568 71 95 710 11

120028 40 52 58 84 188 236 93 97 495 509 27 643 44

98 956 59 121102 28 357 445 95 515 739 82 122035

163 380 664 99 745 57 808 38 932 58 123147 83 221

22 41 94 397 519 63 751 58 802 935 82 124075 143

211 340 44 64 406 7 35 518 86 96 684 700 64 88 806

25 928 91.

125032 37 72 163 95 214 54 341 61 435 90 594

600 81 722 828 902 126139 282 317 27 404 73 581

694 778 817 31 68 127038 200 25 331 432 90 725 64

892 9 496 926 95 128036 123 216 88 89 323 69 80

423 30 594 661 750 96 99 129035 128 34 396 509 68

639 55 57 714 24 27 828 76 94 911 130145 433 591

619 711 37 814 933 57 131025 67 226 317 80 589 812

75 906 132158 200 53 78 329 42 97 505 17 133091

212 42 358 486 575 600 72 704 15 97 910 18 79 96

134097 177 271 641 55 65 872 135018 57 803 611

950 77 136036 79 201 62 383 418 52 58 87 93 594

67 284 98 706 64 97 137073 104 83 231 58 86 310

568 96 676 758 833 89 138098 365 400 1 27 34 59

9 532 43 691 806 44 938 139098 184 226 423 927 78

140003 51 62 78 147 201 43 75 313 26 31 407 24 67

529 70 87 702 97 881 927 46 141003 19 59 333 50

419 550 66 636 758 947 142243 69 98 349 431 95

528 33 863 921 143328 29 403 37 539 95 608 837 96

980 91 144042 282 507 01 620 74 76 800 145075 114

65 248 481 504 635 99 781 952 146023 67 185 204

300 17 452 603 44 713 86 830 910 37 147028 63 122

202 456 574 85 770 148141 232 94 60 628 36 968

149242 323 57 77 530 609 53 80 87 739 855 84.

150030 204 36 95 325 75 447 567 96 725 46 55

58 958 151235 43 344 54 416 44 698 808 98 952 97

152003 40 79 111 34 57 81 289 425 596 629 79 845

903 153011 446 603 72 763 75 97 905 154030 79 120

285 398 428 695 812 911 155126 35 202 22 41 83 311

19 28 51 68 538 604 45 72 792 806 28 962 70 156070

80 109 51 426 97 570 621 66 76 735 82 813 56 904

41 89 157058 66 190 309 448 64 584 88 645 94 861

78 158026 76 180 226 95 320 95 572 628 48 58 86

747 73 94 832 52 62 159011 105 240 403 588 98 634

724 52 42 60 952 66 160124 65 213 17 43 335 69 501

18 34 50 98 609 89 896 930 161038 102 255 378 491

637 71 789 97 98 998 162042 63 89 175 81 22

213 62 327 77 484 557 89 608 11 34 91 840 981 163002

195 223 42 58 86 308 85 546 763 805919 77 164043

132 47 348 54 429 91 522 46 689 749 846 934 165078

187 507 85 610 29 46 74 732 46 803 166036 98 148

222 72 91 419 88 607 64 771 849 940 45 75 167024

74 12 265 387 443 532 99 735 809 17 52 97 168043

64 146 369 75 436 709 842 49 906 53 169050 85 103

330 35 63 458 621 707 38 854 92 170029 69 76 154

233 370 73 515 99 985 85 171116 321 469 617 44 745

97 828 990 172004 44 61 121 220 411 16 27 565

653 77 705 55 83 173020 139 290 363 455 63 500 706

10 818 174125 407 61 564 80 95 624 78 821 43

175027 85 147 440 74 590 770 835 42 920 76 88

176107 15 39 73 471 80 519 41 75 76 605 705 16 58

801 955 85 92 177162 77 418 60 554 657 861 178078

100 62 250 319 422 35 693 911 179060 96 137 217

310 83 429 42 557 613 84 705 48 77 93 998 180050

55 182 295 414 829 66 96 933 73 181049 105 7 33

244 47 90 300 407 37 42 89 517 25 93 949 88 182036

54 57 79 300 15 29 78 512 75 88 622 38 48 89 723

50 183076 115 38 66 325 74 429 89 514 71 86 696

733 94 911 91 184081 52 56 152 237 49 322 41 511

661 93 701 842 75 80 84 959 75 185025 71 330 665

67 754 71 972 81 186032 192 252 308 58 65 447 511

647 81 797 804 888 89 91 929 187001 83 187 97 332

492 544 80 89 855 948 188060 105 75 200 48 57 315

1 445 90 543 88 699 765 85 189005 135 223 25 353 456

545 624 789 816 27 978 190047 95 379 83 460 67 500

620 40 42 804 965 85 191064 150 84 201 22 26 63

324 60 565 611 729 98 874 932 39 192020 28 48 196

381 84 553 95 741 71 824 934 193116 68 84 329 51

65 491 620 700 988 194073 141 43 84 233 43 345

411 24 548 616 67 70 88 710 816 195022 87 166 322

94 423 41 98 599 612 15 57 38 56 67 825 33 905 73

196284 356 81 402 60 95 567 620 793 845 94 929

197056 99 174 254 325 558 654 60 905 78 198028 100

40 262 406 77 79 95 554 94 721 67 855 57 911 199057

226 49 413 90 516 52 629 731 62 835 64 983.

200110 12 53 219 56 68 371 99 402 520 648 83

724 963 98 201058 128 313 489 567 641 723 83 903

54 202166 79 250 69 335 95 478 518 700 71 97 822 37

930 63 203037 85 202 7 20 30 33 345 434 45 74

505 701 95 807 10 65 907 89 90 92 204048 62 112

88 509 27 761 820 56 205006 79 93 153 80 213 327

773 88 927 77 206033 68 123 68 208 97 308 442 70

97 561 609 66 763 930 77 207030 144 81 302 535

37 659 708 40 46 895 208037 125 289 301 556 96 658

768 937 209250 97 318 37 58 430 568 82 612 70 723

65 948.

בעקאנטמאכונג.

די פערוואלטונג פון דער יידישער קהלה איז לאדז

מאכט דערמיט בעקאנט, אז

די 6-טע טייל פון עטאט-רעגיסטער אויפ'ן 1929 יאהר,

וואס ענטהאלט די עטאט-צוהלער פון די גאסען: טאקשוסקיעגא, טראמוואיאוא, טראוגוטא, טרעמבאצקא, טילגא, וואגנערא, וואנסקא, וועסאלא, וועגלאוא, וויערזשבאוא, וואדנא, וואדני-רינעק, וואלבארסקא, וואלטשאנסקא, וויסאקא, זאכאדניא, זאגאיניקאוא, זאקאנטנא, זאמענהאפא, זאוואדזקא, זאווישא, זגערסקא, זשעלאנא, זשעלאנא—באלוט זשעלאני-רינעק, זלאטא, זשאביא, זשעלאזנא, זשעראמסקיעגא, זשוראוויצ אין די רעשט צאהלער פון די גאסען: אל. 1-טער מאי, אלעקסאנדראווסקא, אנדזשעיא, צעגלניאנא, 28 שיסער פולק, פראנצישקאנער, גדאנסקא, גלוכנא, גאפלאנסקא, גראבאוא, יאקובא, קעלינסקיעגא, קילינסקיעגא, קאשטשעבנא, קאנסטאנטינער, לוטאמיערסקא, מאגיסטראצקא, מלינארסקא, מאטאוא, נאפיורקאווסקיעגא, נאוטאוויטשא, נ.-צעגלניאנא, נ.-מיעסקא, נ.-זארזשעווסקא, פעפער, פילסודסקיעגא, פיעטריקאוער, פיראמאוויטשא, פל.-דאמבראוסקיעגא, פאדזשעטשנא, פאלודניאוא, פאמארסקא, פוילנאצנא, שיענקיעוויטשא, שיעראדזקא, סקלאדאוא, סקווערא, סלאוויאנסקא, סלוא מארק, סובאלסקא, 6-טער שיערפיען אין טארגאוא, נוצרט אויסגעליגט לויט די עקזיסטירענדע פארשריפטען צום אדורכזעהן בעמשך פון די טעג:

אינ'ם 9-טען, 10, 11, 15, 16, 17, 18 און 21-טען ה. ח. איינשליסלעך,

אין קאנצעלאריע פון דער קהלה (פרייהייטס-פלאץ 6) אין דער שעה פון 8 פריה ביז 1 נאכמיטאג.

לאדז, 8-טען אפריל 1930.

לעבעדיגע פיש אויף יום-טוב!

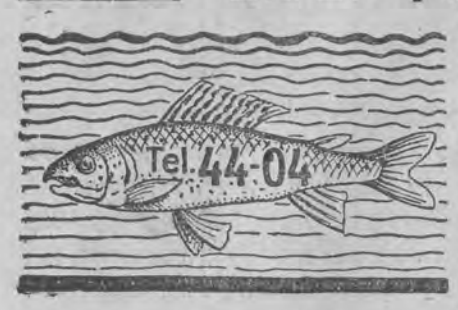

אויפ'ן יום-טוב'דיגען טיש דארף יעדער האבען א גוט שטיקעל לעבעדיגע פיש זהן א געוויכ. אזעלכע פיש קען מען נאר בעקומען אין מאדערנעם פיש-געשעפט פון דער פירמע וו. בארטאשעוויטש, גלובנא 52 טעל. 144-04, אייגענאדרעסט לויטן מוסטער פון אויסלאנד נאך די לעצטע פאדערונגען פון דער היגיענע אוך טעכניק. דאס וואסער אין די באסיינען איז פילטרירט, דורכגעזאפט מיט זויער-שטאף פון א ספעציעלען אפאראט, וואס איז געבראכט געווארען פון ענגלאנד. ביי אזעלכע בעדינגונגען האבען די פיש אנ'איידעלען אוך פיינעם געשמאק אוך ווערען נישט אפגעדארט. זיי האבען דעם טעם פון אמת'דיגע בערג-פיש. שטרעבענדיגע צו פערלייכטערן דער ג' קונדשאפט, האט די פירמע וו. בארטאשעוויטש בעשלאסען ארויסצוגעבען פיש אין די יום-טוב-טעג אויף מארקען.

בעשטעלונגען ווערען שוין אנגענומען.

ס'איז ארויס פון דרוק

די צרשטע און גרינדליכע מאנאגראפיע אויפ'ן יסוד פון ארכיוואלע מאטעריאלען

"דיגעשכטע פון די יודען"

איז פיעטריקאוו אוז אומגעענד"

פון **משה פיינקינד**, אין דער פוילישער שפראך:

MOJZESZ FEINKIND

DZIEJE ŻYDÓW w PIOTRKOWIE i OKOLICY

od najdawniejszych czasów do chwili obecnej

Nakład autora, Piotrków 1930.

פריין 5 זל. צו בעקומען ביים מחבר, פיעטריקאו, פולסודסקיעגא 36.

אויף דער פערוואלטונגס-זיצונג פון **פיש-סוחרים-פעראיין** פאמארסקא 18, פון 7 אפריל ד. י. איז בעשלאסען געווארען

צו פערטיילען פיש אויף פסח הבע"ל

פאר פאלגעדע אינסטיטוציעס:

תומכי אורחים	40 קילא
בית מחסה לזקנים	30 „
אינטערנאט העלענובעס	20 „
אינטערנאט פאמאץ נארוטאוויטשא 7.	10 „
בורסע פאר יונגלעך פאמארסקא 41	10 „
נותן לחם סאלנא 14	20 „
פשימולעק ביים דאברא-מטשינא-שטש	15 „
יתומים-הויז פשימולימקא פאלודניאוא 66	20 „
יתומים-הויז ראזאלינא פולנאצנא 38	20 „
לינת החולים פאלודניאוא 19	15 „
בית יתומים זגערזשער 40.	25 „
ניערא-לא דויעציענצא כראבראוסקא 28	20 „
שוץ איבער יתומים אין רעזערוויר-טן-קינדער פולנאצנא 39	20 „

די פעראינטערעסירטע אינסטיטוציעס האבען א פצוגעמען די פיש געגען א מאלמאכט פריטאג, דעם 11. ד. ח. 8 א זייגער פריה אויפ'ן פיש-מארק וו סכאדניא 5.

פאר דער פערוואלטונג

פרעזעס מענדעל פאששמארעק, נארוטאוויטשא 7

וו.-פרעזעס יעקב אהרן קרויזע, סעקרעטאר קאפעל לובאכינסקי

א קאלאניאל-געוועלב

אין א גוטען פונקט איז צו פערקויפען. צו ערקוניפען אוך בוטשזשי-נער 70. פאהרען 6361

פון שוין איבערצוגעבען

א צימער

מיט מעבעל, אדער אהן מעבעל ביליג.

נאוואא-צעגעלניאנא 19 בייא מאכאראווסקי.

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27

tel. 51-78

אויס אזן אינערוויש קרשנקע רן נאכן אזן ליפמהילאוונס צעמ שן פון 4—7 אין שוץ-ד

א פארטער-שטוב

אדער אא טרוקעבער קעלער

מיט עלעקטריע, מגליך מיט א קאנצעסיע אוף א ווערקשטעל אין דער נעגענד קילינסקי, פאמארסקא, פאלודניאוא ביז צענעלניאנא, ווערט געוואכט. אמעריקאן אין אדם. פאר „קאנצעסיע".

Dr. med.

LAJCHTER

צאהן-כירורג

Chor. szczęk, dziąseł podniebienia, języka pit.

przeprowadził się

na ZIELONĄ 9

lp. front, tel. 149-66

od 1½–5 po poł.

W. EYCHNER

אינזענקאלאג-אקושער

זגערזשער 11.

טעל. 134-72

נעמט אן פון 6–8 אוועגד

דעמאקראטען קאמפלעט

מיט א סלוכאווקא אזן אנטענע פון 28 זל.

RADIO - LLOYD

Przejazd 8.

די נייעסטע מאדערנע

שיליטרען

ווי אוך פערשידענע **פאלעטשקעס**. אזוי ווי אייגענע האר, גוטע אויסארבייטונג צו זעהר ביליגע פרייזען. קאנט איהר נאר בעקומען ביי

פארשוויצקי, קאמיננא 5,

קורצר אמיציע, 2-טער שטאק.

Dr. med. H. KRAUSKOPF

אקושעריע אזן פרויען-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 45, טעל. 113-47

נעמט אן פון 4 ביז 7 אין אוועגד.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען.

ספעציעל פאר לונגען- אזן הארץ-קראנקהייטען

בעשטראהלונגען אזן קינסטליכע בערג-זון

נעמט אן אזן דערהיים פון 3—5 נאכם.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגעריש הויט-קראנקה.

אזן **מענער-שוועכע** צוליזען פון בלוט אזן אוסשלוס אוך סיפיליס אזן טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון **אוראלגישע** אזן נערוון-קראנקהייטען.

קוואריין-לאמפ. עלעקטרישער היול-באהינעע קאסמעטיק.

—— טעגיג פון 8 פריה ביז 9 אוועגד. ——

פון 11 ביז 12 ביי טאג אזן פון 2 ביז 3 נאכם. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר וגר קינדער אזן פרויען

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

— בעזונדער וואגטע-צימער פאר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לעטשניצע

אזן דענטיסטישער קאבינעט.

גושעווינער 11, טעלעפאן 3763

אפען פון 9 פריה ביז 7 אוועגד.

ד"ר אימיך נאז, האלס, אויגען קר	4½—3½
ד"ר קערשנער קינדער-קרשנקה.	4½-3 11-9
ד"ר סיפמאן אינערליכע קרשנקהייטען	2—12
ד"ר קוביטש הויט אזן בעשלעכט-קר.	1½ 12½
ד"ר שמירגעלר נערוון אזן בעמוגע קר.	2—1
ד"ר נאלדבלאט אויגען-קרשנקה.	1½—12½
ד"ר חיים כירורג-שע קרשנקהמטען	3—2
ד"ר שמערלאווסקי פרויען-אזן בעבערמ-חלוף	4½—3½

פסיכא-טערא-פיע, שפראך-שטערונגען וי שוואלען א.א. וי פאקען-שטע'ן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטרא ל.אייג. שפריצונגען, מאשושען, עלעקטריזיטעט, אמעריא. אוך פערלשנג וינזמען אזן שמאם, אזן לשבארשפריוט הערען אכ. אנומען שלע שרט שנשליזון, אויך פלענטס אזן בלום

אימפונגען נעגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע אזן בעפאקט נאשטרען

א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי מאטר אפאלסקא

צאהן-שרצט 10—1 3—6

ק'גסטליכע צאהן, קשרשנקן, מאסמען א. ש. ח.

די לעטשניצע אין מעמיג אוך זונמא

צאהן-ארצט

St. Gelberg

וואוינט יעצט

Zawadzka 14, tel. 108-33

נעהמט אן פון 2–10 אזן פון 4–7

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה

בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום

איבער דעם זאלסטו נאר קומען אין מיין

רעכטסקאנסולענטשעו-ביורא צו ה'

מאנלא, פיעטריקאווער 17

טעל. 79-148 (52 זאכאדניא)

וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, ג ע ו י ס ע נ ה א פ ם נעשריבען אלערלי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאוע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, סלאוולעס, זאבעזפיעמשענישס אוך אלע שפעדס אין פוילען, ווענען דירות אין אוראוגד רעזיעמטשי, ווי אוך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

מיט אכטונג

ד. מאנלא, רעכטסקאנסולענט

פעטריקאווער 17.

צוקערגיע

F. GRYCENDLER

פיעטריקאווער 62, טעל. 87-214

עמפעהלט צום בעפארשטעהענדען **פסח** אין א גרויסען אויסוואהל די בעקאנטע מיט זייער גוטסקייט מאקאראן, הערבאטניסעס, טארטען, שאקאלאד, מאקאגיגי, מאנדלען, צוקערוואארען א. אז. ו. 6164

די מעכאנישע שלאסערי אזן שוויסערי

פיהרט אוים זעמטליכע משין-רעפע-רשטורען, שווייסונגען, צוזאמסונג פון משינען-טיילען מיט גאראנטיע אזן :—: נעמען ביילונגען פריין :—:

J. REDER, Łódź

11 קאנסטאנטינער 11 (רוג זאכאדניא)

פריוואט-וואוינונג: **גדאנסקא 20.**

SKŁADY murowane z rampą

PIWNICE murowane i drenowane

SZOPY

DO WYNAJĘCIA natychmiast na ul. Południowej 40

Dowiedzieć się u gospodarza ul. Cegielniana 45, m, 1, tel. 214-14. 6162

אבאנאמענטס-פריין: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אוך דער פראווינץ 6—זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.

פאר'ן אינהאלט אזן טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטוואארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען ביימאג אזן ביינאכט.

אנאנסען-פריין: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג אזן ערב י"ט—24 גר. אין דער זיים 8 שפאלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ „ —60 „ „ „ „ „ „ 4 „

פאר א מילימעטער-שורה: נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ „ —18 „ „ „ „ „ „ 8 „

אויסער דער שטאט 50 פראצ. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman